

Utkast till lagrådsremiss

Ökad kontroll vid utbetalning från den statliga lönegarantin

Stockholm den 18 mars 2024

(Arbetsmarknadsdepartementet)

Utkastets huvudsakliga innehåll

I utkastet lämnas förslag till ändringar i lönegarantilagen (1992:497) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Den utbetalande myndighetens kontroll i samband med utbetalningar från den statliga lönegarantin föreslås öka. Syftet är att motverka felaktiga utbetalningar från lönegarantin.

Förslaget innebär att den utbetalande myndigheten, innan garantibelopp betalas ut, ska kontrollera beslutet eller underrättelsen om lönegaranti mot vissa uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas och mot andra uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet. Syftet med kontrollen är att motverka felaktiga utbetalningar. Uppgifter som förekommer i lönegarantiverksamheten och som kan antas ha särskild betydelse för en ny underrättelse eller en omprövning av ett beslut om lönegaranti ska skyndsamt lämnas till beslutsfattaren, dvs. konkursförvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten.

Garantibelopp får inte betalas ut innan beslutsfattaren har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna inte ger anledning till en ny bedömning. En ny underrättelse eller en omprövning av ett beslut om lönegaranti ska inte bara avse fordran på uppsägningslön utan avse arbetstagarens hela fordran som omfattas av garantin.

I utkastet lämnas även förslag på bestämmelser om personuppgiftsbehandling och sekretess.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2025.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497)	4
2.2	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	8
3	Ärendet och dess beredning	10
4	Reformbehov	10
4.1	Huvuddragen i den statliga lönegarantin	10
4.2	Den statliga lönegarantin missbrukas	11
4.3	Den pågående översynen av lönegarantin	11
4.4	Utbetalning ska skötas av Skatteverket	12
5	Kontrollen vid utbetalning av garantibelopp ska öka	15
5.1	Den utbetalande myndigheten ska kontrollera beslut och underrättelser	15
5.2	Den utbetalande myndigheten ska lämna uppgifter till beslutsfattare	23
6	Möjligheterna att ompröva garantibelopp ska utökas	28
7	Offentlighet och sekretess	33
7.1	Sekretess i lönegarantiverksamheten	33
7.2	Sekretessbrytande bestämmelse och förbehåll	35
8	Personuppgiftsbehandling	38
9	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	46
10	Konsekvenser	48
11	Författningskommentar	55
11.1	Förslaget till lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497)	55
11.2	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	60
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Lönegaranti	62
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	63
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	77

1 Beslut

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497)

Härigenom föreskrivs i fråga om lönegarantilagen (1992:497)

dels att 12, 18 och 26 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fem nya paragrafer, 21 b, 23 a, 23 b, 37 och 38 §§, och närmast före 37 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §¹

Om förvaltaren, efter att ha lämnat en underrättelse enligt 11 § första stycket, får upplysningar enligt 10 § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan del arbetstagarens fordran *på uppsägningslön* omfattas av förmånsrätt, ska förvaltaren snarast underrätta den utbetalande myndigheten.

Om förvaltaren, efter att ha lämnat en underrättelse enligt 11 § första stycket, får upplysningar enligt 10 *eller 23 b* § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av förmånsrätt, ska förvaltaren snarast underrätta den utbetalande myndigheten.

18 §²

Om förvaltaren eller rekonstruktören, efter att ha fattat beslut om betalning enligt garantin, får upplysningar enligt 10 § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran *på uppsägningslön* omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska *han* eller *hon* snarast ompröva sitt beslut *avseende* garantibelopp som ännu inte har betalats ut.

Om förvaltaren eller rekonstruktören, efter att ha fattat beslut om betalning enligt garantin, får upplysningar enligt 10 *eller 23 b* § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska *förvaltaren* eller *rekonstruktören* snarast ompröva sitt beslut *om* garantibelopp som ännu inte har betalats ut.

Om omprövningen medför att utbetalning enligt garantin ska ske med ett annat belopp än tidigare, ska förvaltaren eller rekonstruktören samma dag sända en underrättelse om beslutets innehåll till den utbetalande myndigheten.

21 b §

Det som sägs i 18 § om omprövning ska även gälla för

¹ Senaste lydelse 2019:530.

² Senaste lydelse 2019:530.

tillsynsmyndigheten i fråga om beslut enligt 21 §.

23 a §

Innan ett garantibelopp betalas ut ska den utbetalande myndigheten kontrollera ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti från en förvaltare, en rekonstruktör eller tillsynsmyndigheten i syfte att motverka felaktiga utbetalningar. Kontrollen ska göras mot sådana uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och mot andra uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet.

En sådan kontroll ska även göras efter det att ett garantibelopp har betalats ut, om det finns skäl för det.

23 b §

Uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet och som kan antas ha särskild betydelse för en underrättelse enligt 12 § eller en omprövning av beslut enligt 18 § ska skyndsamt lämnas till förvaltaren, rekonstruktören eller tillsynsmyndigheten.

En uppgift som omfattas av sekretess ska inte lämnas ut om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Om uppgifter har lämnats ut får ett garantibelopp inte betalas ut innan förvaltaren, rekonstruktören eller tillsynsmyndigheten har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna

inte ger anledning till en ny bedömning.

26 §³

Om den utbetalande myndigheten anser att uppgifterna som arbetstagaren har lämnat i en försäkran enligt 25 § kan påverka frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska den utbetalande myndigheten skyndsamt sända en kopia av försäkran till förvaltaren *eller* rekonstruktören.

I sådana fall får garantibelopp för fordran på uppsägningslön inte betalas ut innan förvaltaren *eller* rekonstruktören har omprövat sitt tidigare ställningstagande *i frågan* om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna i försäkran inte ger anledning till en ny bedömning.

Om den utbetalande myndigheten anser att uppgifterna som arbetstagaren har lämnat i en försäkran enligt 25 § kan påverka frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska den utbetalande myndigheten skyndsamt sända en kopia av försäkran till förvaltaren, rekonstruktören *eller tillsynsmyndigheten*.

I sådana fall får garantibelopp för fordran på uppsägningslön inte betalas ut innan förvaltaren, rekonstruktören *eller tillsynsmyndigheten* har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna i försäkran inte ger anledning till en ny bedömning.

Behandling av personuppgifter

37 §

Den utbetalande myndigheten får behandla personuppgifter om det behövs för kontroll och utbetalning av garantibelopp och för att i övrigt utföra sina uppgifter i lönegaranti-verksamheten.

Personuppgifter som behandlas enligt första stycket får också behandlas om det behövs för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning.

38 §

Rätten att göra invändningar enligt artikel 21.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april

2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) gäller inte vid sådan behandling av personuppgifter i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet som är tillåten enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 februari 2025.
  2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för en fordran hos en arbetsgivare som före ikraftträdandet har försatts i konkurs eller blivit föremål för ett annat insolvensförfarande som avses i 1 §.

2.2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att det i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska införas två nya paragrafer, 28 kap. 13 a och 13 b §§, och närmast före 28 kap. 13 a och 13 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

28 kap.

Lönegaranti

Skatteverkets verksamhet

13 a §

Sekretess gäller hos Skatteverket i verksamhet som avser lönegaranti för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men.

Sekretessen gäller inte beslut eller andra ställningstaganden om lönegaranti.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Sekretessbrytande bestämmelse

13 b §

Sekretessen enligt 13 a § hindrar inte att en uppgift lämnas till en konkursförvaltare eller en rekonstruktör om den behövs för att ett beslut eller annat ställningstagande om lönegaranti ska kunna omprövas.

Om Skatteverket med stöd av första stycket lämnar en uppgift till en konkursförvaltare eller en rekonstruktör, får myndigheten vid utlämnandet göra ett förbehåll som inskränker konkursförvaltarens eller rekonstruktörens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den. Ett sådant förbehåll får inte innebära ett förbud att utnyttja uppgiften om den behövs

*för att förvaltaren eller rekonstruk-
tören ska kunna fullgöra sina
skyldigheter med anledning av
konkursen eller företagsrekon-
struktionen.*

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2025.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 15 oktober 2021 att ge Skatteverket i uppdrag att utreda och lämna förslag på åtgärder som krävs för att hindra felaktiga utbetalningar som upptäcks i samband med handläggning och kontroll av lönegarantiärenden (Fi2021/03377). Enligt uppdraget borde Skatteverket ta över ansvaret för hanteringen av lönegarantins utbetalningsverksamhet. En förutsättning är, enligt uppdraget, att Skatteverket ges möjlighet att bl.a. stoppa felaktiga utbetalningar som upptäcks i samband med handläggning och kontroll av lönegarantiärenden. I uppdraget ingick att belysa hur Skatteverket lämpligen bör hantera utbetalningarna av garantibelopp.

I juni 2022 överlämnade Skatteverket promemorian Lönegaranti (A2022/01136). En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1* och promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i Arbetsmarknadsdepartementet (A2022/01200).

Förslagen i utkastet till lagrådsremiss bygger på förslagen i promemorian.

4 Reformbehov

4.1 Huvuddragen i den statliga lönegarantin

Den statliga lönegarantin är en skyddslagstiftning till arbetstagares förmån i vissa insolvenssituationer. Lönegarantin regleras i lönegarantilagen (1992:497). Enligt 1 § svarar staten för betalning av en arbetstagares fordran hos en arbetsgivare som har försatts i konkurs i Sverige eller i ett annat nordiskt land. Detsamma gäller för arbetstagares fordran hos arbetsgivare som genomgår företagsrekonstruktion eller som, i ett annat land i Europeiska unionen (EU) eller inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) än Sverige, är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/94/EG av den 22 oktober 2008 om skydd för arbetstagare vid arbetsgivarens insolvens, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1794 (lönegarantidirektivet). Vissa grundläggande principer om skydd för arbetstagare vid arbetsgivarens insolvens följer även av lönegarantidirektivet, vilket medlemsstaterna ska ta hänsyn till vid utformningen av sina nationella system.

Den statliga lönegarantin omfattar vissa fordringar på lön eller annan ersättning och pension. Lönegarantin är begränsad i tid och till ett visst belopp. Det finns även vissa begränsningar i rätten till ersättning när det gäller förfaranden med koppling till ett annat land än Sverige.

I en konkurs utan bevakningsförfarande och i en företagsrekonstruktion fattar konkursförvaltaren respektive rekonstruktören beslut om betalning enligt lönegarantin. I en konkurs med bevakning fattar förvaltaren inte något beslut utan underrättar i stället den utbetalande myndigheten om

sådana fordringar som omfattas av garantin och som enligt förvaltarens bedömning är klara. När det rör sig om lönegaranti vid gränsöverskridande situationer är det Kronofogdemyndigheten som fattar beslut. Utbetalande myndighet är enligt lönegarantiförordningen (1992:501) någon av de sju länsstyrelser som har den uppgiften. Lönegarantilagens sociala syfte ställer särskilda krav på att ärendena handläggs skyndsamt (prop. 1991/92:139 s. 31).

4.2 Den statliga lönegarantin missbrukas

Den statliga lönegarantin bedöms vara föremål för omfattande missbruk. I bl.a. betänkandet Kvalificerad välfärdsbrottslighet – förebygga, förhindra, upptäcka och beivra (SOU 2017:37) konstateras att länsstyrelserna är utsatta för kvalificerad välfärdsbrottslighet och att brottsligheten är organiserad eller systematisk.

Riksrevisionen har granskat den statliga lönegarantin och redovisade i februari 2022 resultatet av granskningen i rapporten Den statliga lönegarantin – förekomst av missbruk och myndigheternas kontrollarbete (RiR 2022:4). Enligt Riksrevisionen finns det tydliga indikationer på ett relativt omfattande missbruk av lönegarantin. Riksrevisionen bedömer bl.a. att 6–9 procent av utbetald lönegaranti i konkurser kan antas betalas ut på felaktiga grunder, vilket motsvarar 100–150 miljoner kronor under ett genomsnittligt år. Riksrevisionen har analyserat omfattningen av missbruk i lönegarantin med hjälp av registerdata. De register som har samkörts är Skatteverkets register över löner och länsstyrelsernas register över lönegarantiutbetalningar.

4.3 Den pågående översynen av lönegarantin

Regeringen gav i oktober 2021 Skatteverket i uppdrag att utreda och lämna förslag på åtgärder som krävs för att hindra felaktiga utbetalningar som upptäcks i samband med handläggning och kontroll av lönegarantiärenden (Fi2021/03377). Skatteverket redovisade i juni 2022 uppdraget genom promemorian Lönegaranti (A2022/01136). I promemorian lämnar Skatteverket bl.a. förslag om att ansvaret för utbetalning av garantibelopp ska överföras från länsstyrelserna till Skatteverket, att Skatteverket ska kontrollera att en arbetstagare har rätt till garantibelopp och att överprövningsförfarandet ska ändras. Skatteverket anför i promemorian att det finns ytterligare områden inom lönegarantisystemet som bör utredas vidare men som ligger utanför det uppdrag som myndigheten har fått. Skatteverket pekar bl.a. på att det bör utredas om en myndighet bör fatta beslut om lönegaranti.

I rapporten Den statliga lönegarantin – förekomst av missbruk och myndigheternas kontrollarbete bedömer Riksrevisionen att den statliga lönegarantin behöver reformeras och att reformbehovet är större än vad som har angetts i uppdraget till Skatteverket. Riksrevisionen lämnar bl.a. en rekommendation till regeringen om att göra en större översyn av den statliga lönegarantin.

Regeringen överlämnade i september 2022 skrivelsen Riksrevisionens rapport om den statliga lönegarantin (skr. 2021/22:285) till riksdagen. Skrivelsen innehåller regeringens bedömning och åtgärder med anledning av Riksrevisionens rapport. I skrivelsen instämmer regeringen i att det finns behov av en översyn och anför att den därför har för avsikt att se över ytterligare delar av lönegarantin.

Av budgetpropositionen för 2024 framgår att regeringen i syfte för att förbättra kontrollen och motverka missbruk av den statliga lönegarantin avser att, med utgångspunkt i vissa delar av förslagen i Skatteverkets promemoria, genomföra nödvändiga regeländringar för att flytta ansvaret för utbetalning av lönegarantiersättning från länsstyrelserna till Skatteverket. Regeringen föreslog därför att Skatteverket från och med 2025 tillförs medel för kontroll av lönegarantiärenden och för att betala ut ersättning från lönegarantin. Regeringen aviserade även sin avsikt att tillsätta en utredning med uppdrag att genomföra en större översyn av lönegarantisystemet för att ytterligare minska utrymmet för missbruk och motverka felaktiga utbetalningar (prop. 2023/24:1 utg.omr. 14 avsnitt 4.5, bet. 2023/24:AU2, rskr. 2023/24:95).

Regeringen gav den 7 december 2023 en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av den statliga lönegarantin (dir. 2023:168). Utredaren ska bl.a. analysera lönegarantisystemet ur ett helhetsperspektiv och lämna förslag på ett nytt, ändamålsenligt och rättssäkert lönegarantisystem, där en myndighet, i första hand Skatteverket, ska ha huvudansvaret för lönegarantiärenden. I huvudansvaret ska ingå uppgifter som kontroll, beslut och utbetalning av lönegarantiersättning, liksom en möjlighet att stoppa och att kräva tillbaka felaktiga utbetalningar. I uppdraget ingår också att bedöma och lämna förslag på vad en ansökan om lönegaranti bör innehålla och hur förfarandet för att inleda ett lönegarantiärende bör utformas. Utredaren ska även bedöma och lämna förslag på hur en effektiv och välvägd kontroll bör utformas samt vilka uppgiftsskyldigheter och möjligheter till informationsutbyte som ska finnas. Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2025.

Med hänsyn till den utredning som tillsatts har förutsättningarna för genomförande av förslagen i Skatteverkets promemoria förändrats. Vissa av förslagen är inte längre aktuella. Andra förslag kan komma att övervägas inom ramen för utredningen. För att tillgodose det behov som finns att förebygga missbruk av lönegarantin och felaktiga utbetalningar bör dock vissa förslag i promemorian genomföras redan innan utredningen slutredovisas.

4.4 Utbetalning ska skötas av Skatteverket

Bedömning: Det bör inte regleras i lag att Skatteverket ska vara utbetalande myndighet i lönegarantiärenden i stället för de sju länsstyrelser som i dag hanterar sådana ärenden.

Promemorians förslag överensstämmer inte med bedömningen. I promemorian föreslås att ändringar ska göras i lönegarantilagen genom att uttrycket den utbetalande myndigheten ska ersättas med Skatteverket.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker eller har inga invändningar mot promemorians förslag.

Skälen för bedömningen

Nuvarande system för utbetalning

Enligt 6 a § lönegarantilagen bestämmer regeringen vilken myndighet som ska betala ut garantibelopp enligt lönegarantilagen. Utbetalning av garantibelopp verkställs i dag av sju länsstyrelser efter beslut av förvaltare, rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten eller, vid bevakningskonkurser, efter underrättelse från förvaltare. Enligt 24 § lönegarantilagen ska den utbetalande myndigheten verkställa skatteavdrag och avdrag med belopp som ska innehållas på grund av beslut om utmätning av lön. Dessutom ska enligt samma paragraf avräkning göras för förskotts-betalning som har skett enligt 11 kap. 14 § konkurslagen (1987:672) och som avser fordringar som omfattas av garantin. Den utbetalande myndigheten ska även enligt 25 § lönegarantilagen ta emot en försäkran från arbetstagaren om dennes anställnings- och avlöningsförhållanden under uppsägningstiden. Om uppgifterna i försäkran kan påverka frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska myndigheten enligt 26 § lönegarantilagen skyndsamt sända en kopia av försäkran till förvaltaren eller rekonstruktören. Länsstyrelsen har dock inte till uppgift att kontrollera om ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti är korrekt. Enligt 11 § lönegarantiförordningen handläggs en fråga om återkrav av garantibelopp enligt 34 eller 35 § lönegarantilagen av den länsstyrelse som har betalat ut beloppet.

Tidigare överväganden om placering av utbetalningsfunktionen

Redan i samband med att lönegarantilagen ersatte lagen (1970:741) om statlig lönegaranti vid konkurs diskuterades frågan om var utbetalningsfunktionen skulle placeras. Av förarbetena framgår att utbetalningsfunktionen på sikt borde föras över från länsstyrelserna till en annan myndighet (prop. 1991/92:139 s. 36 och 37). Skälet till detta var att länsstyrelserna i övrigt inte har någon anknytning till konkursförfarandet. Det konstaterades dock att frågan krävde ytterligare utredning och utbetalningsfunktionen kom därför att ligga kvar hos länsstyrelsen tills vidare. Frågan har sedan varit föremål för diskussion vid flera tillfällen bl.a. i betänkandena Statens regionala förvaltning (SOU 2012:81) och Kvalificerad välfärdsbrottslighet – förebygga, förhindra, upptäcka och beivra (SOU 2017:37) samt promemorian Lönegaranti och utbetalande myndighet (Ds 2017:67).

Mot denna bakgrund ändrades lönegarantilagen 2020 så att det inte längre anges att länsstyrelsen betalar ut garantibelopp. I stället infördes en bestämmelse om att den myndighet som regeringen bestämmer betalar ut garantibelopp och att denna myndighet benämns den utbetalande myndigheten. I förarbetena angavs att en sådan bestämmelse ger en större flexibilitet och förenklar förfarandet om regeringen skulle vilja lägga denna uppgift på någon annan myndighet (prop. 2018/19:91 s. 47 och 48).

Någon ändring av utbetalande myndighet gjordes dock inte i detta sammanhang.

I de ovan nämnda betänkandena har det föreslagits att Skatteverket ska ta över länsstyrelsernas uppgift att hantera utbetalningarna av garantibeloppen. Som skäl för att ansvaret inte ska ligga kvar hos länsstyrelserna har det bl.a. framförts att uppgiften att betala ut garantibelopp inte omfattar flera samhällsområden och att uppgiften inte kräver särskild samordning på regional nivå eller täta löpande kontakter med den kommunala nivån. Vidare har det konstaterats att uppgiften inte grundar sig på något behov av geografisk närhet eller lokalkännedom samt att det inte heller bedöms finnas någon nära koppling mellan utbetalningar av garantibelopp och länsstyrelsernas grunduppdrag och övriga uppgifter. Som skäl för att ansvaret för att betala ut garantibelopp i stället bör ligga på Skatteverket har det bl.a. anförts att en samlad kompetens på nationell nivå minskar sårbarheten i verksamheten och förbättrar effektiviteten i handläggningen samt ger bättre förutsättningar för att åtgärda problemen med missbruk av lönegarantin. Om Skatteverket ges uppgiften som utbetalande myndighet blir det endast två aktörer inblandade i utbetalningsprocessen, dvs. beslutsfattaren och Skatteverket. Detta minskar behovet av samordning och underlättar en mer enhetlig hantering (se bl.a. SOU 2012:81 s. 311–313 och SOU 2017:37 s. 384). I rapporten Överföring till Skatteverket av utbetalningsansvar för den statliga lönegarantin (Fi2018/00070) konstaterar Skatteverket att det finns effektivitetsvinster om myndigheten tar över ansvaret för utbetalning av lönegaranti från länsstyrelserna, vilket utvecklas vidare i Skatteverkets promemoria Lönegaranti.

Skatteverket planeras få ansvaret för utbetalningar av lönegarantibelopp

För att skärpa och effektivisera kontrollen samt skapa bättre förutsättningar för att åtgärda problemen med missbruk av lönegarantin planeras Skatteverket ta över ansvaret för utbetalning av garantibelopp och därmed sammanhängande uppgifter från de sju länsstyrelserna. De sammanhängande uppgifterna är bl.a. att verkställa skatteavdrag, att ta emot och hantera försäkran från arbetstagaren om dennes anställnings- och avlöningsförhållanden och att lämna uppgifter till Försäkringskassan.

Vilken myndighet som ansvarar för utbetalning regleras i lönegarantiförordningen. Av förordningen framgår att Länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Skåne, Västra Götalands, Dalarnas, Västernorrlands och Norrbottens län är utbetalande myndigheter enligt lönegarantilagen. Förordningen behöver således ändras för att Skatteverket ska få ansvaret för utbetalningarna. Någon lagbestämmelse behöver däremot inte ändras eftersom uttrycket den utbetalande myndigheten används i lagen. I promemorian föreslås dock att även lönegarantilagen ska ändras så att det där framgår att Skatteverket ska vara den utbetalande myndigheten. Det skulle i så fall innebära en återgång till vad som gällde före den 1 januari 2020 då lagen ändrades för att möjliggöra för regeringen att bestämma vilken myndighet som ska betala ut garantibelopp (se prop. 2018/19:91 och SFS 2019:530). Det har inte gått särskilt lång tid sedan den ändringen genomfördes och dessutom ses hela systemet för lönegarantin över genom den utredning som är tillsatt. Det finns därför inte skäl att nu föreslå att

utbetalande myndighet ska regleras i lag. Däremot kommer det att finnas behov av att se över de bestämmelser i lönegarantiförordningen som reglerar de uppgifter som de sju länsstyrelserna har, som bl.a. handläggning av återkrav av garantibelopp, när utbetalningsfunktionen flyttas över till Skatteverket.

5 Kontrollen vid utbetalning av garantibelopp ska öka

5.1 Den utbetalande myndigheten ska kontrollera beslut och underrättelser

Förslag: Den utbetalande myndigheten ska innan ett garantibelopp betalas ut kontrollera beslutet eller underrättelsen om lönegaranti från en förvaltare, en rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten i syfte att motverka felaktiga utbetalningar. Kontrollen ska göras mot vissa uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas och mot andra uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegaranti-verksamhet.

En sådan kontroll ska även göras efter det att garantibelopp har betalats ut, om det finns skäl för det.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med förslaget. I promemorian föreslås att Skatteverket ska kontrollera att en arbetstagare har rätt till lönegaranti och att myndigheten ska kunna göra en fördjupad utredning. Enligt promemorian ska Skatteverket vid sin fördjupade utredning kunna begära uppgifter från förvaltare, rekonstruktörer, Kronofogdemyndigheten, Försäkringskassan, konkursgäldenären, arbetstagaren och tredje man.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser, däribland *Kronofogdemyndigheten* och *Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet (REKON)*, anser det ändamålsenligt att Skatteverket ges en kontrollfunktion. *Ackordscentralen* framför att Skatteverkets kontrollfunktion skulle kunna inskränkas till uppenbart felaktiga beslut. *Ackordscentralen* lyfter fram att kontrollfunktionen, om den utformas enligt förslaget, riskerar att göra lönegarantihandläggningen onödigt betungande med risk för att utbetalningarna fördröjs. Vidare framför *Ackordscentralen* att de föreslagna verktygen för kontrollen borde tillkomma förvaltaren eller rekonstruktören i stället för Skatteverket. *Akavia* framför att kontrollen, för att vara förenlig med lönegarantilagens karaktär av social skyddslagstiftning och skyndsamheten för utbetalningar, tydligt bör avgränsas till fall där det finns anledning att misstänka att arbetstagaren inte är berättigad till ersättning. *Kronofogdemyndigheten* anser att myndighetens tillsynsroll bör ses över med anledning av införandet av en kontrollfunktion hos Skatteverket. *Länsstyrelserna i Skåne, Västra Götalands och Östergötlands län* bedömer att det finns risk för att skyndsamhetskravet åsidosätts och att den enskilde i mycket större

utsträckning kommer att få vänta på sin ersättning. Länsstyrelsen i Östergötlands län anser att mandatet att agera när Skatteverkets kontroll visar på felaktigheter behöver klargöras. REKON anför, när det gäller omfattningen av kontrollfunktionen, att hänsyn till den personliga integriteten måste tas i beaktande i den fortsatta beredningen. Vidare anför REKON att det i linje med de bärande tankarna bakom nu gällande personuppgiftsreglering knappast är lämpligt att alla arbetstagare, utan någon form av utsållningsprocess, vid kontrollen ska screenas genom samkörda register för att få lönegaranti. REKON anför också att det vid en fördjupad kontroll framstår som en naturlig och rationell ordning att ärendet återgår till den som har meddelat beslutet. *Sveriges advokatsamfund* anser att det är otydligt hur kontrollfunktionen ska genomföras i praktiken, exempelvis om en fullständig kontroll alltid ska göras eller endast stickprovvis. Det är därför viktigt, enligt samfundet, att kontrollfunktionen preciseras, att den används endast om det är motiverat och att den i första hand utövas av beslutsfattaren. Samfundet framhåller även att eftersom lönegarantin ersätter företagets betalning av lön är det nödvändigt att betalning sker omedelbart i händelse av fortsatt drift för att arbetstagarna ska vara skyldiga att arbeta. TCO anser att det är mycket viktigt att det inte ställs för höga krav på arbetstagaren och att ärendena handläggs skyndsamt. Att enskilda missbrukar lönegarantisystemet får, enligt TCO, inte medföra att arbetstagare som har rätt till lönegaranti får vänta oskäligt länge på utbetalning.

Skälen för förslaget

Den utbetalande myndigheten ska vara skyldig att kontrollera lönegarantiärenden

Enligt nuvarande lönegarantisystem är det konkursförvaltare, rekonstruktörer och Kronofogdemyndigheten som fattar beslut om lönegaranti eller, vid konkurser med bevakning, konkursförvaltare som underrättar den utbetalande myndigheten om sådana fordringar som omfattas av garantin och som enligt förvaltarens bedömning är klara. Dessa aktörer ansvarar för att ett lönegarantiärende blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver. I viktigare frågor har konkursförvaltare enligt 7 kap. 10 § konkurslagen (1987:672) en skyldighet att höra Kronofogdemyndigheten.

I nuvarande system har länsstyrelserna inte till uppgift att i samband med utbetalning av garantibelopp kontrollera om beslutet eller underrättelsen om lönegaranti är korrekt. Kronofogdemyndigheten utövar tillsyn över förvaltarnas och rekonstruktörernas arbete, vilket även omfattar tillsyn över deras arbete med lönegarantiärenden. Myndigheten gör också vissa kontroller av konkursgäldenärer och lönegarantimottagare, men inte i samtliga lönegarantiärenden. Kontrollen görs då främst mot offentlig information och den görs i regel efter att utbetalning har skett och efter att konkursen har avslutats. Kronofogdemyndigheten har ett lönegarantiregister men det får endast användas för framställning av statistik och således inte för kontrolländamål. Myndighetskontrollen i lönegarantiärenden är alltså begränsad.

Ansvaret för utbetalning av den statliga lönegarantin avses flyttas från de sju länsstyrelserna och samlas hos Skatteverket. I rollen som utbetalande myndighet kommer Skatteverket att få uppgifter från

förvaltare, rekonstruktörer och Kronofogdemyndigheten i form av lönegarantibeslut och underrättelser om lönegaranti. Konkursförvaltare, rekonstruktörer och Kronofogdemyndigheten har i egenskap av beslutsfattare ett ansvar att utreda lönegarantiärenden och kontrollera relevanta uppgifter för att komma fram till korrekta beslut och underrättelser. En utökad myndighetskontroll av lönegarantiärenden behövs dock för att minska risken för felaktiga beslut och felaktiga utbetalningar av garantibelopp. Den utbetalande myndigheten ska därför vara skyldig att kontrollera lönegarantiärenden.

Kontrollen ska omfatta alla beslut och underrättelser och ska göras inför varje utbetalning

För att kontrollen ska vara effektiv bör den utbetalande myndigheten kontrollera alla beslut och underrättelser. Flera remissinstanser, däribland *Ackordscentralen*, *Akavia* och *Sveriges advokatsamfund*, anser att en kontroll bör göras vid uppenbart felaktiga beslut eller när det finns befogad anledning att misstänka missbruk av lönegarantin. Bedömningen här är dock att det finns en tydlig risk för att den utbetalande myndighetens kontroll skulle bli otillräcklig om endast vissa och inte alla beslut och underrättelser omfattades av kontrollen.

Kontroller görs i dag vanligtvis i efterhand och därför uppmärksammas felaktigheter först efter genomförd utbetalning. Vid missbruk och kriminella upplägg är det många gånger i praktiken omöjligt att återkräva utbetalda garantibelopp. För att vara verkningsfull behöver kontrollen därför göras innan någon utbetalning sker.

När det gäller *Kronofogdemyndighetens* synpunkt om att myndighetens tillsynsroll bör ses över med anledning av den kontrollfunktion Skatteverket får, görs bedömningen att tillsynsmyndighetens roll även i fortsättningen kommer att vara viktig i lönegarantihanteringen. Kronofogdemyndigheten får del av samtliga lönegarantibeslut från förvaltare och rekonstruktörer, dvs. såväl bifalls- som avslagsbeslut. Tillsynen, som i regel sker efter det att garantibelopp har betalats ut, syftar till att undersöka om beslutsfattarna har fattat korrekta beslut och om handläggningen har varit ändamålsenlig. Kronofogdemyndigheten har valt att kvalitetssäkra vissa moment av förvaltarnas konkurshandläggning för att i första hand säkerställa en likformig handläggning med hög kvalitet. En genomförd kvalitetssäkring innebär att Kronofogdemyndigheten kan granska vissa moment i konkurserna mer översiktligt och att tillsynen kan inriktas på stickprovsgranskning. Vid behov kan myndigheten begära in handlingar och även föra statens talan mot förvaltarens lönegarantibeslut i de fall det finns misstanke om att lönegarantin missbrukas. Kronofogdemyndighetens tillsyn har alltså en annan omfattning och delvis ett annat syfte än den kontroll som den utbetalande myndigheten föreslås ansvara för. Bedömningen är därför att någon ändring i Kronofogdemyndighetens tillsynsroll inte bör ske med anledning av förslagen som lämnas här. Däremot kan det övervägas om den utbetalande myndigheten bör ges en upplysningsskyldighet gentemot Kronofogdemyndigheten i de fall kontrollen leder till att uppgifter lämnas vidare till konkursförvaltare och rekonstruktörer. En sådan reglering kan i sådant fall lämpligen göras i förordning.

Beslutet eller underrättelsen ska kontrolleras mot vissa uppgifter i beskattningsdatabasen

Syftet med den utbetalande myndighetens kontroll bör vara att identifiera oregelbundenheter och felaktigheter som kan indikera försök till missbruk av lönegarantin eller att rätten till lönegaranti kan ifrågasättas av andra skäl. En viktig källa till information för en kontroll i ett lönegarantiärende är Skatteverkets beskattningsdatabas. Beskattningsdatabasen definieras i 2 kap. 1 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet som en samling uppgifter som med hjälp av automatiserad behandling är gemensamt tillgänglig inom beskattningsverksamheten för de ändamål som anges i 1 kap. 4–5 a §§ samma lag. Av 1 kap. 4 § framgår exempelvis att uppgifter får behandlas för att tillhandahålla information som behövs hos Skatteverket för fastställande av underlag för samt bestämmande, redovisning, betalning och återbetalning av skatter och avgifter respektive revision och annan analys- eller kontrollverksamhet. Beskattningsdatabasen är uppdelad i en uppgiftsdel och en handlingsdel. I 2 kap. 3 § samma lag regleras vilka uppgifter som Skatteverket får behandla i beskattningsdatabasens uppgiftsdel under förutsättning att de behövs för att uppfylla något av de i lagen angivna ändamålen.

I syfte att motverka felaktiga utbetalningar bör den utbetalande myndigheten kontrollera beslutet eller underrättelsen om lönegaranti från en förvaltare, rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten mot relevanta uppgifter i beskattningsdatabasen. Det finns ett flertal uppgifter i beskattningsdatabasen som kan ha betydelse för en arbetstagares rätt till garantibelopp, se vidare nedan.

En skyndsam handläggning bör kunna ske även i fortsättningen

Flera remissinstanser, däribland *Ackordscentralen*, *Akavia*, *TCO* samt *Länsstyrelserna i Skåne*, *Västra Götalands* och *Östergötlands län*, befarar att utbetalningar av garantibelopp kan komma att dröja om Skatteverket får en skyldighet att kontrollera lönegarantiärenden. Promemorians förslag skulle dock ge den utbetalande myndigheten mer långtgående kontrollmöjligheter än vad som föreslås här. Exempelvis föreslås i promemorian att Skatteverket ska göra fördjupade kontroller om uppgifter i beskattningsdatabasen tyder på felaktigheter, bl.a. genom att inhämta uppgifter från beslutsfattaren, andra myndigheter, konkursgäldenären, arbetstagaren och tredje man. Om den utbetalande myndigheten får en skyldighet att kontrollera beslutet eller underrättelsen mot vissa uppgifter i beskattningsdatabasen innan utbetalning sker, tillkommer visserligen ett moment i lönegarantihandläggningen. Även med den föreslagna kontrollen bedöms dock hanteringen kunna ske skyndsamt. Beslut och underrättelser bör kunna skickas in elektroniskt. Kontrollen mot beskattningsdatabasen avses att göras maskinellt och därmed snabbt. Vid ett eventuellt utslag från den maskinella kontrollen som indikerar att det finns felaktigheter är tanken att en handläggare ska avgöra om uppgifter bör överföras till beslutsfattaren för fortsatt utredning. Syftet med förslaget är att denna manuella hantering främst ska bestå i att göra en bedömning av uppgifternas relevans för arbetstagarens rätt till lönegaranti. Några långtgående utredningsåtgärder bör inte krävas för det. Bedömningen är

att den maskinella kontrollen inte kommer att ge något utslag i majoriteten av fallen och kontrollen kommer i dessa fall att kunna ske mycket snabbt. Eftersom den utbetalande myndigheten inte ska vidta några långtgående utredningsåtgärder i övriga fall, bedöms tidsåtgången för kontrollen inte öka nämnvärt i förhållande till nuvarande ordning.

Den utbetalande myndigheten ska sköta kontrollen mot uppgifterna i beskattningsdatabasen

Några remissinstanser, däribland *Akordscentralen* och *Sveriges advokatsamfund*, anser att kontrollfunktionen i första hand ska utövas av beslutsfattaren. Bedömningen här är att konkursförvaltarnas, rekonstruktörernas och Kronofogdemyndighetens roll även i fortsättningen kommer att vara av grundläggande betydelse för att beslut och utbetalningar ska bli korrekta. Beslutfattarens utredning inför ett ställningstagande är således central även om den utbetalande myndigheten ges större kontrollmöjligheter än i dag. Ett alternativ till att den utbetalande myndigheten gör kontrollen mot uppgifterna i beskattningsdatabasen skulle, i linje med vad några remissinstanser föreslår, kunna vara att ge konkursförvaltarna, rekonstruktörerna och Kronofogdemyndigheten direkt tillgång till informationen. Det skulle dock innebära att en större mängd uppgifter som omfattas av absolut sekretess, dvs. den starkaste typen av sekretess, överförs till betydligt fler mottagare. Typiskt sett ökar integritetsriskerna för den enskilde med en större spridning av personuppgifter. Om kontrollen mot beskattningsdatabasen i stället görs av den utbetalande myndigheten på det sätt som föreslås här minskar risken för att skyddsvärda uppgifter överförs till beslutsfattarna i alltför stor utsträckning och utan att det behövs. Uppgiftsöverföringen från den utbetalande myndigheten till beslutsfattarna föreslås nämligen begränsas, bl.a. genom att myndigheten endast ska lämna ut uppgifter som kan antas ha särskild betydelse för en ny underrättelse eller en omprövning av ett beslut (se avsnitt 5.2). På så sätt begränsas mängden uppgifter som lämnas till beslutsfattarna. Ur ett integritetsperspektiv bör det anses mindre ingripande om uppgifter om enskilda lämnas mellan verksamheter inom en myndighet, än att alla konkursförvaltare och rekonstruktörer i Sverige får en direkt tillgång till uppgifterna i beskattningsdatabasen.

Proportionalitetsbedömning av integritetsinfrånget

Några remissinstanser, bl.a. *REKON* och *Sveriges advokatsamfund*, lyfter fram integritetsaspekter i förhållande till förslaget om en ökad kontroll av lönegarantiärenden. *REKON* ifrågasätter lämpligheten i förslaget om att alla arbetstagare, utan någon form av utsällningsprocess, ska screenas vid kontrollen genom samkörda register för att få lönegaranti. Genom förslaget får den utbetalande myndigheten visserligen en skyldighet att kontrollera alla lönegarantiärenden mot uppgifter i beskattningsdatabasen. Alternativet till att kontrollera alla lönegarantiärenden skulle, som nämns ovan, kunna vara stickprovskontroller. Det skulle innebära att färre arbetstagare berördes av kontrollen och därmed utgöra en mindre påverkan på den personliga integriteten generellt sett. Bedömningen är dock att det inte går att motverka felaktiga utbetalningar i tillräckligt stor utsträckning om inte den utbetalande myndigheten kontrollerar alla beslut och under-

rättelser och gör det före varje utbetalning. Uppgifterna i beskattningsdatabasen kommer som huvudregel inte att lämna Skatteverket eftersom avsikten är att Skatteverket ska vara utbetalande myndighet och därmed ansvarig för kontrollen. Uppgiftsöverföringen till förvaltare, rekonstruktörer och Kronofogdemyndigheten begränsas genom att den utbetalande myndigheten ska bedöma lämpligheten och relevansen av att uppgifter lämnas till beslutsfattaren innan något informationsutbyte till dessa aktörer sker, vilket värnar den personliga integriteten. Sammanfattningsvis görs bedömningen att det integritetsintrång som förslaget kan medföra är proportionerligt och godtagbart.

Uppgifter i beskattningsdatabasen av relevans för kontrollen

Inte all information i beskattningsdatabasen är relevant för den utbetalande myndighetens kontroll av ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti. Mot bakgrund av att uppgifter i beskattningsverksamheten omfattas i princip av absolut sekretess enligt 27 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen och intresset av att värna enskildas personliga integritet bör kontrollen begränsas i omfattning.

Enligt promemorians förslag bör uppgifter som regleras i 2 kap. 3 § första stycket punkterna 1–5, 7, 8 och 11 lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet ingå i lönegarantiverksamhetens kontroll av beslut och underrättelser. Under förutsättning att de kan ha betydelse för ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti bör uppgifterna omfattas av den utbetalande myndighetens kontroll.

Punkt 1 behandlar uppgifter om bl.a. en fysisk persons identitet, bosättning och familjeförhållanden. Arbetstagarens bosättning är relevant, exempelvis om avståndet till arbetsstället är långt och arbetet rimligen borde utföras på plats. Under denna punkt ryms även uppgifter om arbetstagarens släktförhållanden, exempelvis till en företagsledare i konkursbolaget. En sådan uppgift är relevant då rätten till lönegaranti är begränsad för anhöriga till företagsledare under vissa förutsättningar. Genom uppgifter om arbetstagarens familjeförhållanden kan det även framkomma att flera familjemedlemmar får lönegaranti samtidigt, vilket i vissa fall kan vara en indikation på missbruk.

Punkt 2 rör uppgifter om en juridisk persons identitet, säte, ägarförhållanden samt firmatecknare och andra företrädare. Uppgifterna kan behövas för att den utbetalande myndigheten ska kunna kontrollera att vissa uppgifter som förvaltaren, rekonstruktören respektive Kronofogdemyndigheten har lämnat är korrekta. Vidare kan den utbetalande myndigheten genom dessa uppgifter få reda på om arbetstagaren själv eller tillsammans med nära anförvanter har ägt en väsentlig andel av företaget och har haft ett betydande inflytande över verksamheten senare än sex månader före konkursansökningen, vilket enligt 7 a § tredje stycket lönegarantilagen och 12 § sjätte stycket förmånsrättslagen (1970:979) påverkar rätten till lönegaranti.

Punkt 3 avser uppgifter om registrering för skatter och avgifter. Inom denna punkt ryms exempelvis information om huruvida företaget är registrerat som arbetsgivare eller för mervärdesskatt, F-skatt, FA-skatt eller A-skatt, men även andra grundläggande uppgifter om skattskyldighet. Uppgifterna behövs för att exempelvis kontrollera vid vilken

tidpunkt företaget registrerades som arbetsgivare i förhållande till vilken tid lönegarantianspråket avser. Om företaget har registrerats som arbetsgivare nära inpå konkursbeslutet och arbetstagarens lönegarantianspråk sträcker sig längre bak i tiden, kan det ha relevans för rätten till lönegaranti.

Punkt 4 gäller underlag för fastställande av skatter och avgifter, vilket exempelvis rör uppgifter som lämnas i deklARATIONER. Genom uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen går det att utläsa vilka uppgifter företaget har lämnat månaderna närmast före konkursen och vilka personer som uppgifterna har avsett. Uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen om utbetalda ersättningar för arbete och skatteavdrag behövs för att kontrollera om de inkomstuppgifter konkursförvaltaren, rekonstruktören respektive Kronofogdemyndigheten grundat sina bedömningar på motsvarar de som arbetsgivaren har lämnat till Skatteverket. Av arbetsgivardeklarationen framgår också hur många betalningsmottagare företaget har redovisat utbetald ersättning för. Om antalet betalningsmottagare ökat eller de utbetalda ersättningarna höjts med stora belopp nära inpå konkursbeslutet kan det utgöra indikationer på missbruk av lönegaranti. Om arbetsgivaren har ändrat uppgifterna om de anställdas löner i nära anslutning till konkursbeslutet kan även det vara en indikation som beslutsfattaren bör uppmärksammas på och utreda vidare. Uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen kan även visa om arbetstagaren får lönegaranti från någon annan konkurs eller inkomster under uppsägnings tiden från en annan arbetsgivare, vilket kan utgöra indikationer på att rätten till lönegaranti i det aktuella ärendet behöver bedömas på nytt.

Punkt 5 avser bestämmande av skatter och avgifter och omfattar bl.a. uppgifter om inbetald preliminär skatt och socialavgifter, fastställd skatt för inkomst av tjänst samt uppgifter om skatter och avgifter som ska betalas eller tillgodoräknas. Uppgifterna kan röra såväl arbetstagaren som konkursgäldenären och kan behövas för helhetsbedömningen av om det finns ett anställningsförhållande och en lön som kan ligga till grund för ett beslut om lönegaranti. Den utbetalande myndigheten kan även med hjälp av uppgifterna få reda på om arbetstagaren exempelvis har en heltidssysselsättning på annat håll, vilket kan tyda på att arbetstagaren inte har rätt till lönegaranti i det aktuella ärendet.

Punkt 7 rör uppgifter om revision och annan kontroll av skatter och avgifter. Det kan handla om uppgifter om att revision pågår, liksom uppgifter i revisionspromemorior. Av intresse för den utbetalande myndigheten är primärt uppgifter om konkursgäldenären. Myndigheten kan med hjälp av uppgifterna om revision exempelvis få reda på om påstådda anställningsförhållanden och löner i lönegarantiärenden överensstämmer med vad som framkommit under en revision. Därutöver kan uppgifter som framkommit vid en revision om hur länge verksamheten har bedrivits vara en relevant uppgift att pröva mot ett lönegarantianspråks omfattning i tid.

Punkt 8 avser uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter. Inom denna punkt rymms uppgifter som Skatteverket har inhämtat vid den utredning om gäldenärens ekonomiska förhållanden som företas i Skatteverkets egenskap av borgenär i konkurs eller borgenärsföreträdare vid företagsrekonstruktion. Det kan handla om uppgifter som har kommit fram vid myndighetens kontakt med företaget eller under Skatteverkets

närvaro vid konkursförhandlingar. Uppgifter i ett lönegarantiärende kan behöva kontrolleras mot uppgifter som exempelvis en företagsledare har lämnat om antalet anställda samt verksamhetens omfattning och varaktighet inom ramen för Skatteverkets borgenärsverksamhet.

Punkt 11 handlar om beslut, betalning, redovisning och övriga åtgärder i ett ärende. Det kan exempelvis röra sig om skattebeslut riktade mot arbetstagaren eller konkursgäldenären som kan indikera att uppgifterna om anställning och uppbyggnad av lön är fabricerade eller på något annat sätt felaktiga. Uppgifter om betalning och betalningsfrekvensen av exempelvis arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt kan utvisa om konkursgäldenären har fullföljt de betalningar som redovisats. Uppgifterna i beskattningsdatabasen kan indikera att felaktiga uppgifter har lämnats om exempelvis löner eller verksamhetens omfattning. Vid en samlad bedömning kan sådana övriga åtgärder tyda på felaktigheter.

Sammanfattningsvis kan uppgifter som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet ha betydelse för ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti från en förvaltare, en rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten. Den utbetalande myndighetens kontroll bör därför omfatta dessa uppgifter.

Kontroll ska även göras mot andra uppgifter som förekommer i lönegarantiverksamheten

Den centrala delen av den utbetalande myndighetens kontroll kommer att ligga i den maskinella kontrollen mot relevanta uppgifter i beskattningsdatabasen. I de flesta fall kommer det endast att vara sådana uppgifter som är aktuella för kontrollen. Om det därtill förekommer andra uppgifter i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet som har betydelse för ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti, ska en kontroll göras även mot dessa uppgifter. Det skulle exempelvis kunna handla om att kontrollera om arbetstagaren förekommer i andra lönegarantiärenden eller att myndigheten får in tips om oegentligheter. I sådant fall bör uppgifterna tillföras lönegarantiärendet. Syftet med kontrollen i denna del är inte att den utbetalande myndigheten rutinmässigt ska göra några långtgående utredningsåtgärder eller exempelvis inhämta offentliga uppgifter från andra myndigheter.

Kontroll ska i vissa fall även göras efter det att garantibelopp har betalats ut

Uppgifter i beskattningsdatabasen uppdateras kontinuerligt. Indikationer på att ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti är felaktig skulle alltså kunna framkomma även efter att en utbetalning har gjorts. Den utbetalande myndigheten skulle exempelvis kunna upptäcka oegentligheter vid en kontroll inför utbetalning av garantibelopp för fordran på uppsägningslön. Om uppgiften även har relevans för ett tidigare utbetalat belopp bör en kontroll också göras av uppgifterna som låg till grund för den tidigare utbetalningen. Den utbetalande myndigheten bör därför vara skyldig att göra en kontroll även efter att ett garantibelopp betalats ut, om det finns skäl för det. Möjligheten till omprövning av beslut enligt 18 § lönegarantilagen gäller endast garantibelopp som ännu inte har betalats ut.

Om kontrollen av ett tidigare utbetalat garantibelopp skulle tyda på felaktigheter är det således inte aktuellt med en omprövning av beslutet i den delen, utan det blir en fråga om eventuell överprövning enligt 30 § eller återbetalning enligt 34 § lönegarantilagen.

Beskattningsverksamheten kommer att lämna uppgifter till lönegarantiverksamheten

För att lönegarantiverksamheten ska få tillgång till nödvändiga uppgifter behöver uppgifterna från beskattningsverksamheten göras tillgängliga för lönegarantiverksamheten. Beskattningsverksamheten bör därför vara skyldig att på begäran av lönegarantiverksamheten lämna vissa uppgifter om det behövs för att lönegarantiverksamheten ska kunna fullgöra sin kontroll av beslutet eller underrättelsen om lönegaranti från en förvaltare, en rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten.

Den utbetalande myndigheten föreslås vara skyldig att kontrollera beslutet eller underrättelsen om lönegaranti mot sådana uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. För att den kontrollen ska kunna utföras behöver lönegarantiverksamheten få tillgång till dessa uppgifter från beskattningsverksamheten. Uppgiftsskyldigheten för beskattningsverksamheten bör således omfatta sådana uppgifter i beskattningsdatabasen som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

Uppgifter i beskattningsdatabasen omfattas av absolut sekretess enligt 27 kap 1 § offentlighets- och sekretesslagen. Uppgifter om personliga och ekonomiska förhållanden har allmänt ett högt skyddsvärde och bör värnas i så stor utsträckning som möjligt. Av den anledningen bör uppgiftsöverföringen från beskattningsverksamheten till lönegarantiverksamheten även begränsas så till vida att endast sådana uppgifter som anges i 2 kap. 3 § lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet som behövs för lönegarantiverksamhetens kontroll av ett lönegarantiärende ska lämnas ut.

Vissa uppgifter som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 kan ha mindre eller kanske ingen betydelse i ett lönegarantiärende, exempelvis en uppgift om arbetstagarens medborgarskap. Genom att beskattningsverksamhetens uppgiftsskyldighet begränsas till uppgifter som behövs för lönegarantiverksamhetens kontroll av ett lönegarantiärende förhindras att överflödiga information lämnas ut.

Uppgiftsskyldigheten bedöms lämpligen kunna regleras i förordning. Den sekretessbrytande bestämmelsen i 10 kap. 28 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen blir då tillämplig.

5.2 Den utbetalande myndigheten ska lämna uppgifter till beslutsfattare

<p>Förslag: Den utbetalande myndigheten ska vara skyldig att skyndsamt informera förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten om sådana uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens</p>
--

lönegarantiverksamhet och som kan antas ha särskild betydelse för en ny underrättelse eller en omprövning av ett beslut om lönegaranti.

En uppgift som omfattas av sekretess ska inte lämnas ut om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Om uppgifter har lämnats ut får ett garantibelopp inte betalas ut innan förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna inte ger anledning till en ny bedömning.

Om den utbetalande myndigheten anser att uppgifterna som arbetstagaren har lämnat i en försäkran om sina anställnings- och avlöningsförhållanden under uppsägningstiden kan påverka arbetstagarens rätt till betalning enligt garantin för fordran på uppsägningslön, ska den utbetalande myndigheten i gränsöverskridande lönegarantiärenden skyndsamt sända en kopia av försäkran till Kronofogdemyndigheten. I sådana fall får garantibelopp för fordran på uppsägningslön inte betalas ut innan Kronofogdemyndigheten har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna i försäkran inte ger anledning till en ny bedömning.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med förslaget. Förslaget i promemorian innehåller även en skyldighet för den utbetalande myndigheten att lämna uppgifter för att förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten ska kunna fullgöra sin utredningsskyldighet. I promemorian föreslås vidare att Skatteverkets beskattningsverksamhet ska lämna uppgifter till förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten för att utredningsskyldigheten ska kunna fullgöras eller för att beslut ska kunna rättas. Promemorian innehåller inte något författningsförslag om att garantibelopp inte får betalas ut innan beslutsfattaren har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna inte ger anledning till en ny bedömning. Inte heller innehåller promemorian förslag om att arbetstagarens försäkran om anställnings- och avlöningsförhållanden under uppsägningstiden i vissa fall ska sändas till Kronofogdemyndigheten.

Remissinstanserna: Merparten av remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter. *Kronofogdemyndigheten* anför att det är viktigt att det införs regler om uppgiftsöverföring även till och från förvaltare och rekonstruktörer. *REKON* instämmer i Skatteverkets förslag att myndigheten ska ges möjlighet att till beslutsfattaren lämna de uppgifter som inhämtats från myndighetens beskattningsdatabas eller som på annat sätt kommit Skatteverket till handa.

Skälen för förslaget

Uppgiftsskyldighet för den utbetalande myndigheten

Den utbetalande myndigheten föreslås vara skyldig att kontrollera beslutet eller underrättelsen om lönegaranti från en förvaltare, rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten mot vissa uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas och mot andra uppgifter som förekommer i lönegaranti-

verksamheten. Myndigheten ska därmed kontrollera om det förekommer oregelbundenheter och felaktigheter som kan ha betydelse för en arbetstagares rätt till garantibelopp. Det kan vid en sådan kontroll framkomma uppgifter som tyder på att ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti har lämnats på felaktiga grunder och att arbetstagaren därmed inte har rätt till ersättning i den omfattning som följer av beslutet eller underrättelsen. Det är viktigt att förvaltare, rekonstruktörer eller Kronofogdemyndigheten får del av sådan information för att de ska ha möjlighet att ompröva sitt ställningstagande om vilken rätt till lönegaranti som finns i ett enskilt fall. Den utbetalande myndigheten bör därför vara skyldig att informera beslutsfattarna om sådana uppgifter.

För en skyndsam uppgiftsöverföring är det naturligt att uppgifterna lämnas elektroniskt. Något generellt hinder mot ett sådant utlämnande bedöms inte finnas. Uppgifterna till beslutsfattarna bör därför kunna lämnas ut elektroniskt om Skatteverket anser att ett sådant utlämnande är lämpligt.

Endast uppgifter som kan antas ha särskild betydelse ska lämnas ut

Med hänsyn till de integritetsaspekter som aktualiseras vid ett uppgiftslämnande från den utbetalande myndigheten är det viktigt att det görs en bedömning av behovet av information och vilken betydelse de aktuella uppgifterna kan antas ha för ett ärende om lönegaranti innan uppgifter lämnas till beslutsfattaren. Endast uppgifter som den utbetalande myndigheten kan anta att det finns ett konkret behov av hos förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten och som skulle kunna påverka utgången i ett lönegarantiärende bör lämnas ut. Uppgiftsskyldigheten bör därför formuleras på så sätt att det ska krävas att uppgiften kan antas ha särskild betydelse för en ny underrättelse eller en omprövning av ett beslut om lönegaranti.

Varje uppgift som har betydelse för ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti ska alltså inte lämnas, utan det krävs att uppgiften eller flera uppgifter sammanvägda kan antas ha särskild betydelse för ett ärende hos konkursförvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten, dvs. kan antas komma att påverka själva beslutet eller underrättelsen. Det innebär att en bedömning måste göras av omfattningen och styrkan i de avvikande uppgifterna eller indikationerna om att beslutet eller underrättelsen inte är korrekt. För bedömningen av vilken betydelse som uppgifterna kan antas ha för ett ärende om lönegaranti bör ledning kunna hämtas från sådana omständigheter som beslutsfattarna väger in i sin handläggning av lönegarantiärenden. De centrala myndigheterna och aktörerna som ingår i ett samarbete som bekämpar konkursrelaterad brottslighet (RUBICON) har identifierat vissa varningssignaler inför beslut om lönegaranti som kan indikera att arbetstagaren inte har rätt till lönegaranti. Det kan exempelvis vara att företaget inte är registrerat som arbetsgivare, att det saknas beslut om arbetsgivaravgifter, att en styrelseledamot eller anställda tidigare har fått lönegaranti, att revisorn utträder, att beslutade arbetsgivaravgifter tyder på färre antal anställda eller att företaget nyanställer många strax före konkursen.

Bedömningen ska ske skyndsamt

Mot bakgrund av lönegarantilagens karaktär av social skyddslagstiftning ställs det särskilda krav på att ärendena handläggs skyndsamt (prop. 1991/92:139 s. 31). Att den utbetalande myndigheten ska göra en bedömning av om uppgifterna kan antas ha särskild betydelse för beslutet eller underrättelsen innebär inte att myndigheten ska göra fördjupade och tidskrävande kontroller. Skyldigheten att bedöma om arbetstagaren har rätt till lönegaranti eller inte kommer även i fortsättningen att ligga hos konkursförvaltarna, rekonstruktörerna och Kronofogdemyndigheten. Beslutsfattarna bör informeras skyndsamt. Det innebär att den utbetalande myndigheten ges tid för att bedöma uppgifternas korrekthet och relevans, men inte för några långtgående utredningsåtgärder.

Informationen från den utbetalande myndigheten kan leda till att beslutsfattaren vidtar ytterligare utredningsåtgärder. När ett nytt ställningstagande meddelas, eller när beslutsfattaren meddelar att uppgifterna inte ger anledning till någon ny bedömning, skulle den utbetalande myndighetens efterföljande kontroll kunna leda till att oregelbundenheter och felaktigheter upptäcks på nytt. Om det i denna andra kontroll uppmärksammas samma uppgifter som redan har lämnats till konkursförvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten ska dessa uppgifter inte lämnas på nytt då de inte kan anses ha särskild betydelse för ett ärende hos beslutsfattaren. Om kontrollen däremot visar på nya eller förändrade uppgifter i förhållande till uppgifterna från den tidigare kontrollen, och dessa kan antas ha särskild betydelse för beslutet eller underrättelsen, kan information till beslutsfattaren komma att lämnas från den utbetalande myndigheten på nytt. Att informationsöverföring och omprövning skulle ske upprepade gånger i ett och samma lönegaranti-ärende bedöms dock som mindre sannolikt och torde i vart fall komma att ske ytterst sällan.

En intresseavvägning innan uppgifter lämnas ut

Uppgifterna som ska lämnas vidare till konkursförvaltarna, rekonstruktörerna och Kronofogdemyndigheten kommer i stor utsträckning att hämtas från beskattningsdatabasen. För uppgifter i beskattningsverksamheten råder enligt 27 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen i princip absolut sekretess. I lönegarantiverksamheten föreslå uppgifterna omfattas av sekretess med ett omvänt skaderekvisit (se avsnitt 7.1 nedan). Uppgifterna som ska lämnas till beslutsfattarna kan också vara känsliga uppgifter som på något annat sätt kommit in till den utbetalande myndigheten. Det finns således anledning att begränsa uppgiftsskyldigheten genom att införa en bestämmelse som innebär att den utbetalande myndigheten ska göra en intresseavvägning innan en sekretessbelagd uppgift lämnas ut. Som utgångspunkt ska sekretesskyddet hos den mottagande verksamheten vägas in i intresseavvägningen. Att styrkan i sekretessen ibland kan skilja sig åt hos den utlämnande och den mottagande verksamheten är dock inte avgörande för bedömningen (jfr prop. 2015/16:167 s. 51).

Vid bedömningen av om en uppgift ska lämnas ut ska myndigheten väga integritetsintressena för enskilda mot intresset för mottagaren att få ta del av uppgifterna. En sådan intresseavvägning förhindrar att uppgifter måste

lämnas i alla situationer då förutsättningarna för utlämnande i övrigt är uppfyllda. En uppgift som omfattas av sekretess bör inte få lämnas ut om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut. Kravet på övervägande skäl ger uttryck för att intresset av att hindra felaktiga utbetalningar av garantibelopp i regel har företräde framför andra intressen och att det således finns en presumtion för uppgiftslämnande. Om intresseavvägningen inte innehöll en sådan presumtion skulle de effektivitetsvinster och den förutsägbarhet som eftersträvas bli mindre. Mot bakgrund av att förslaget om en skyldighet att lämna uppgifter syftar till att motverka felaktiga utbetalningar av garantibelopp och därmed motverka missbruk av lönegarantin finns det skäl för att det ska råda en presumtion för utlämnande.

Hänsyn ska alltid tas till vikten av att inte fler uppgifter än nödvändigt lämnas. I allmänhet gäller att ju större intrång i den enskildes integritet som ett lämnande av uppgifter innebär, som exempelvis om ett stort antal uppgifter lämnas eller om uppgifterna är av känslig natur, desto högre krav ställs på att det finns ett angeläget intresse hos mottagaren att få uppgifterna. Nyttan av att uppgiften lämnas för den mottagande verksamheten måste alltså ställas mot det integritetsintrång som utlämnandet kan medföra.

Garantibelopp får inte betalas ut i avvaktan på besked

Den utbetalande myndighetens kontroll syftar till att motverka felaktiga utbetalningar av garantibelopp. Vid missbruk och kriminella upplägg är det många gånger i praktiken omöjligt att återkräva utbetalda garantibelopp. För att kontrollen ska vara verkningsfull föreslås därför här, i enlighet med innebörden av promemorians förslag, att den utbetalande myndigheten inte får betala ut garantibelopp innan beslutsfattaren omprövar sitt tidigare ställningstagande eller underrättar den utbetalande myndigheten om att uppgifterna inte ger anledning till en ny bedömning.

Att garantibelopp inte får betalas ut i avvaktan på att beslutsfattaren meddelar om det tidigare ställningstagandet ändras eller inte kan leda till att arbetstagaren får vänta en viss tid på sin ersättning. Mot bakgrund av reglernas karaktär av skyddslagstiftning är det, som flera remissinstanser framför, angeläget att handläggningen sker skyndsamt. Den utbetalande myndighetens kontroll mot uppgifter i beskattningsdatabasen och mot andra uppgifter i lönegarantiverksamheten kommer dock i första hand att ske maskinellt och därmed snabbt. Vidare ska uppgifter som kan antas ha särskild betydelse för en underrättelse eller ett beslut om lönegaranti lämnas till beslutsfattarna skyndsamt. Denna del av handläggningen bör därför inte förlänga tiden för utbetalning nämnvärt. Vidare framgår av gällande bestämmelser i 12 och 18 §§ lönegarantilagen att förvaltare och rekonstruktörer snarast ska ta ställning till ny information och underrätta den utbetalande myndigheten. Sammantaget bedöms därför innehållandet av utbetalning i de flesta fall komma att bestå under en kortare tid. Om beslutsfattaren bedömer att ytterligare utredningsåtgärder behöver vidtas på grund av uppgifterna från den utbetalande myndigheten ska de åtgärderna ske skyndsamt. I ett sådant fall kan en utbetalning visserligen

dröja ytterligare en tid. Fördröjningen bedöms dock vara godtagbar mot bakgrund av syftet att motverka felaktiga utbetalningar.

I gränsöverskridande lönegarantiärenden ska arbetstagarens försäkran lämnas till Kronofogdemyndigheten

Arbetstagare ska enligt 25 § lönegarantilagen lämna en försäkran på heder och samvete om sina anställnings- och avlöningsförhållanden under uppsägningstiden till den utbetalande myndigheten. Enligt 26 § lönegarantilagen ska den utbetalande myndigheten skyndsamt sända en kopia av försäkran till förvaltaren eller rekonstruktören om uppgifterna som arbetstagaren har lämnat i försäkran kan påverka frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin.

Syftet med bestämmelsen om att arbetstagaren ska lämna en försäkran om sina anställnings- och avlöningsförhållanden under uppsägningstiden är att så långt som möjligt minska riskerna för missbruk av lönegarantin, bl.a. missbruk i form av att arbetstagaren får inkomst från en annan anställning för samma tid som ersättning från lönegarantin lämnas (prop. 1991/92:139 s. 39). Det syftet är viktigt även när det gäller gränsöverskridande lönegarantiärenden. Om en arbetstagare begär betalning enligt garantin för en fordran som han eller hon har mot en arbetsgivare som har försatts i konkurs i ett annat nordiskt land eller som i ett annat EU- eller EES-land än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3 lönegarantilagen är det tillsynsmyndigheten i konkurser, dvs. Kronofogdemyndigheten, som beslutar om garantibelopp (jfr 21 § lönegarantilagen). Bestämmelsen i 26 § innehåller dock inte någon skyldighet för den utbetalande myndigheten att sända en kopia av arbetstagarens försäkran till Kronofogdemyndigheten. I 3 a § anges visserligen att det som sägs om konkurs i lagen även, i tillämpliga delar, gäller när en arbetsgivare är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3. I samband med att det nu föreslås ändringar i lönegarantilagen i syfte att motverka felaktiga utbetalningar är det lämpligt att i 26 § första stycket tydliggöra att den utbetalande myndighetens skyldighet att sända en kopia av försäkran från arbetstagaren även ska fullgöras i förhållande till Kronofogdemyndigheten. Som en följd av det bör det även tydliggöras i 26 § andra stycket att garantibelopp för fordran på uppsägningslön inte får betalas ut innan Kronofogdemyndigheten har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna i försäkran inte ger anledning till en ny bedömning.

6 Möjligheterna att ompröva garantibelopp ska utökas

Förslag: En förvaltare eller en rekonstruktör ska, efter att ha fattat beslut eller lämnat underrättelse om lönegaranti, snarast ompröva sitt beslut respektive underrätta den utbetalande myndigheten på nytt med

anledning av upplysningar från den utbetalande myndigheten om uppgifter som förekommer i myndighetens lönegarantiverksamhet.

En ny underrättelse eller en omprövning av ett beslut om lönegaranti ska inte bara avse fordran på uppsägningslön utan avse arbetstagarens hela fordran som omfattas av garantin.

Det som sägs i 18 § lönegarantilagen om omprövning ska även gälla för Kronofogdemyndigheten i fråga om beslut om garantibelopp som myndigheten fattar.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med förslaget. Promemorians förslag innehåller inte något förtydligande av möjligheten för beslutfattaren att ändra sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti med anledning av upplysningar från den utbetalande myndigheten om uppgifter som förekommer i myndighetens lönegarantiverksamhet. Promemorian innehåller inte heller förslag om att 18 § lönegarantilagen om omprövning av beslut även ska gälla för Kronofogdemyndigheten i gränsöverskridande lönegarantiärenden.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som yttrar sig över förslaget om att möjligheten för beslutfattarna att ändra sitt tidigare ställningstagande inte ska vara begränsad till arbetstagarens fordran på uppsägningslön, däribland *Ackordscentralen*, *Kronofogdemyndigheten* och *Sveriges advokatsamfund*, tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. Kronofogdemyndigheten anger att begränsningen till uppsägningslön i dagens regelverk är obefogad och att antalet felaktiga beslut kan minska genom en utvidgning av regleringen till att avse alla fordringar som omfattas av lönegaranti. Sveriges advokatsamfund lyfter fram att det enligt gällande lag inte är möjligt att ändra ett beslut till den anställdes nackdel när det gäller utbetald lön, även om det visar sig att det är uppenbart att beslutet är felaktigt på grund av oriktiga uppgifter. Enligt samfundets bedömning utesluter det inte att beslut om återkrav kan fattas. *Sveriges a-kassor* framför att när ett beslut om lönegaranti ändras kan det komma att påverka den enskildes arbetslöshetsersättning och att det skulle underlätta arbetslöshetskassornas arbete att få information när en sådan ändring sker.

Skälen för förslaget

Befintlig reglering av omprövning och ny underrättelse

Enligt 18 § första stycket lönegarantilagen ska en förvaltare eller rekonstruktör i vissa fall snarast ompröva beslut om garantibelopp som ännu inte betalats ut. En sådan omprövning ska göras om förvaltaren eller rekonstruktören får upplysningar av arbetstagaren enligt 10 § lönegarantilagen eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin. Skyldigheten att ompröva ett beslut om garantibelopp är begränsad till arbetstagarens fordran på uppsägningslön. Bestämmelsen är tillämplig endast i konkurser utan bevakning och vid företagsrekonstruktioner. I konkurser med bevakning ska förvaltaren i nämnda situation i stället sända en ny underrättelse till den utbetalande myndigheten enligt 12 § lönegarantilagen.

Omprövning av beslut och ny underrättelse med anledning av uppgifter från den utbetalande myndighetens kontroll

Den utbetalande myndigheten ska enligt förslaget kontrollera ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti mot vissa uppgifter i beskattningsdatabasen och mot andra uppgifter som förekommer i lönegarantiverksamheten. Vidare ska den utbetalande myndigheten ha en skyldighet att informera beslutsfattare i lönegarantiärenden om sådana uppgifter som framkommer i kontrollen som kan antas ha särskild betydelse för frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av rätt till betalning enligt garantin. För att syftet med den utbetalande myndighetens kontroll, att motverka felaktiga utbetalningar, ska få genomslag måste beslutsfattare i lönegarantiärenden i sin tur agera med anledning av de uppgifter som framkommit i kontrollen.

En förvaltare eller rekonstruktör ska därför ompröva sitt beslut eller lämna en ny underrättelse till den utbetalande myndigheten med anledning av uppgifter som framkommer i den utbetalande myndighetens kontroll och som påverkar rätten till garantibelopp i ett enskilt fall.

För att det ska vara tydligt att förvaltare och rekonstruktörer ska ompröva sitt ställningstagande i dessa fall bör det i 12 och 18 §§ lönegarantilagen införas en uttrycklig hänvisning till den föreslagna nya bestämmelsen i 23 b § om att den utbetalande myndigheten är skyldig att informera beslutsfattarna om uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet och som kan antas ha särskild betydelse för en ny underrättelse eller en omprövning av ett beslut. Genom hänvisningen tydliggörs att förvaltare och rekonstruktörer ska ompröva sitt ställningstagande om garantibelopp även med anledning av upplysningar från den utbetalande myndigheten om uppgifter som förekommer i myndighetens lönegarantiverksamhet.

Om en arbetstagare begär betalning enligt garantin för en fordran mot en arbetsgivare som har försatts i konkurs i ett annat nordiskt land eller som i ett annat EU- eller EES-land än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3 lönegarantilagen är det tillsynsmyndigheten i konkurser, dvs. Kronofogdemyndigheten, som beslutar om garantibelopp (jfr 21 § lönegarantilagen). Bestämmelsen om omprövning i 18 § anger vad som gäller för konkursförvaltare och rekonstruktörer i egenskap av beslutsfattare, men Kronofogdemyndigheten i egenskap av beslutsfattare omnämns inte. I 3 a § anges visserligen att det som sägs om konkurs i lagen även, i tillämpliga delar, gäller när en arbetsgivare är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3. I samband med att det nu föreslås ändringar i lönegarantilagen i syfte att motverka felaktiga utbetalningar är det lämpligt att tydliggöra att även Kronofogdemyndigheten såsom beslutsfattare i gränsöverskridande lönegarantiärenden ska ompröva ett beslut om lönegaranti enligt de förutsättningar som anges i 18 §.

Omprövning av beslut och ny underrättelse ska inte bara gälla fordran på uppsägningslön

Möjligheten till omprövning av beslut om garantibelopp enligt 18 § lönegarantilagen respektive ny underrättelse enligt 12 § omfattar enligt nuvarande reglering endast fordran på uppsägningslön. Begränsningen till

uppsägningslön har inte motiverats i förarbetena men bestämmelserna anknyter till 10 § lönegarantilagen om arbetstagarens upplysnings-skyldighet när det gäller inkomster från en annan anställning eller aktivitetsstöd för deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program under uppsägningstiden. I likhet med vad *Kronofogdemyndigheten* anför får detta anses vara en obefogad begränsning.

Enligt förslaget som lämnas här ska den utbetalande myndigheten före utbetalningen informera beslutsfattare om uppgifter som framkommer i kontrollen och som kan antas ha särskild betydelse för ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti. De uppgifter som kan framkomma vid den utbetalande myndighetens kontroll är inte begränsade till arbetstagares fordran på uppsägningslön utan kan även gälla fordran på andra löne- och pensionsförmåner som omfattas av lönegarantin, t.ex. inestående lön. Det skulle t.ex. kunna röra sig om att den inestående lön som en arbetstagares fordran avser i verkligheten visar sig vara lägre än vad som tidigare har varit känt. Eftersom syftet med den utbetalande myndighetens kontroll är att motverka felaktiga utbetalningar är det angeläget att omprövning och ny underrättelse kan avse alla typer av fordringar som omfattas av lönegarantin och inte bara fordran på uppsägningslön. Om denna möjlighet begränsas till att avse endast fordran på uppsägningslön kan det innebära att beslutsfattarna kan komma att få tillgång till uppgifter från den utbetalande myndigheten som tyder på att ett beslut eller en underrättelse om utbetalning av garantibelopp har lämnats på felaktiga grunder utan att kunna agera för att förhindra att ett felaktigt garantibelopp utbetalas, vilket skulle underminera syftet med den utbetalande myndighetens kontroll. I likhet med vad *Kronofogdemyndigheten* anför bedöms en utvidgning av möjligheten till omprövning av beslut om garantibelopp respektive ny underrättelse leda till att antalet felaktiga utbetalningar av garantibelopp minskar.

I övertägandet att utvidga möjligheten till omprövning av beslut och ny underrättelse måste även hänsyn tas till lönegarantilagens sociala syfte och karaktär av skyddslagstiftning samt det därmed sammanhängande skyndsamhetskravet. En utvidgad möjlighet till omprövning av beslut eller ny underrättelse kan innebära att fler ställningstaganden om garantibelopp justeras till arbetstagarens nackdel och att utbetalningen fördröjs under tiden ställningstagandet omprövas. Samtidigt är det viktigt att det finns en balans mellan skyddet för arbetstagaren och möjligheterna att förebygga missbruk av lönegarantin och andra felaktiga utbetalningar. Arbetstagare som inte har rätt till lönegaranti bör inte heller omfattas av lagstiftningens skydd. Mot denna bakgrund bedöms det angeläget att ett beslut om lönegaranti kan omprövas inte bara i fråga om uppsägningslön, utan också när det gäller andra löne- och pensionsförmåner som omfattas av garantin, om det före utbetalningen framkommer nya uppgifter som visar att det beslutade garantibeloppet är felaktigt. Begränsningen till uppsägningslön föreslås därför tas bort i 18 § lönegarantilagen. För att det även vid ny underrättelse i en bevakningskonkurs ska vara möjligt att beakta annan fordran än fordran på uppsägningslön, föreslås att begränsningen till uppsägningslön även tas bort i 12 § lönegarantilagen.

Med hänsyn till lönegarantins sociala syften bör den befintliga begränsningen till att omprövningen endast får avse garantibelopp som ännu inte har betalats ut kvarstå. Om det framkommer uppgifter som tyder på att ett

utbetalat garantibelopp är felaktigt får detta i stället, såsom *Sveriges advokatsamfund* anger, hanteras enligt reglerna om återkrav.

Sveriges a-kassor framför att det skulle underlätta arbetslöshetskassornas arbete att få information när en ändring sker av ett beslut om lönegaranti. Någon uppgiftsskyldighet för beslutsfattarna i förhållande till arbetslöshetskassorna om att ett beslut om lönegaranti har ändrats föreslås inte. Däremot föreslås att beslut och underrättelser om lönegaranti ska fortsätta att vara offentliga hos den utbetalande myndigheten och därmed tillgängliga för arbetslöshetskassorna. Den sekretess som föreslås i avsnitt 7.1 omfattar inte sådana handlingar.

Förvaltares, rekonstruktörens och Kronofogdemyndighetens fortsatta handläggning efter uppgifter som framkommit i Skatteverkets kontroll

Om förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten i ett lönegarantiärende, efter att ha fattat beslut eller lämnat underrättelse om garantibelopp, får del av uppgifter som har framkommit i den utbetalande myndighetens kontroll före utbetalning kommer handläggningen av ärendet att fortsätta. Förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten behöver i en sådan situation ta ställning till om uppgifterna från Skatteverket ger anledning till omprövning av det tidigare ställningstagandet om garantibelopp. Garantibeloppet får då enligt förslaget inte utbetalas förrän förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten har omprövat sitt tidigare ställningstagande eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna inte ger anledning till en ny bedömning.

Att handläggningen av lönegarantiärendet hos beslutsfattaren fortsätter får därför till följd att utbetalningen av garantibeloppet fördröjs. Det är angeläget att utbetalningen i lönegarantiärenden inte fördröjs mer än nödvändigt. Detta skulle kunna uppnås genom att införa en tidsfrist inom vilken beslutsfattarna ska ha antingen omprövat sitt tidigare ställningstagande eller underrättat den utbetalande myndigheten om att det inte finns anledning att ompröva det. I den befintliga regleringen om beslutsfattarnas handläggning i lönegarantiärenden finns dock redan inbyggda skyndsamskapskrav och mekanismer som verkar för att utbetalningen av garantibelopp inte fördröjs. Av 12 och 18 §§ lönegarantilagen följer att omprövning av ett beslut eller ny underrättelse gällande garantibelopp ska ske snarast. Även lönegarantiens sociala syften innebär ett generellt krav på att lönegarantiärenden ska handläggas skyndsamt. Det saknas därför behov av att införa särskilda föreskrifter med exempelvis tidsfrister för den fortsatta handläggningen i ett lönegarantiärende med anledning av uppgifter som framkommit i den utbetalande myndighetens kontroll.

7 Offentlighet och sekretess

7.1 Sekretess i lönegarantiverksamheten

Förslag: Sekretess ska gälla hos Skatteverket i verksamhet som avser lönegaranti för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men.

Sekretessen ska inte gälla beslut eller andra ställningstaganden om lönegaranti.

För uppgift i en allmän handling ska sekretessen gälla i högst tjugo år.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med förslaget. I promemorian föreslås att sekretessen ska gälla i ärende enligt lönegarantilagen. Promemorians förslag omfattar inte skada.

Remissinstanserna: *Akavia* tillstyrker förslaget, och de flesta remissinstanser lämnar inga synpunkter på förslaget. *Journalistförbundet* framhåller att eftersom insynsintresset väger tungt i de fall ersättning betalas ut enligt lönegarantilagen bör huvudregeln vara att uppgifterna är offentliga, dvs. regleringen bör innehålla ett rakt skaderekvisit. Förbundet tillstyrker förslaget om att beslut och underrättelser inte ska omfattas av sekretess. *Sveriges a-kassor* framhåller vikten av att den sekretess som kommer att gälla i lönegarantiärenden inte får påverka möjligheten för arbetslöshetskassorna att få tillgång till det underlag som behövs i handläggningen av ansökningar om arbetslöshetsersättning.

Skälen för förslaget

Det råder sekretess mellan verksamhetsgrenarna inom Skatteverket

Enligt 8 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen råder det sekretess mellan olika verksamhetsgrenar inom en myndighet om de är att betrakta som självständiga i förhållande till varandra. Inom Skatteverket finns verksamhetsgrenar som betraktas som självständiga i förhållande till varandra. De är bl.a. beskattningsverksamheten, folkbokföringsverksamheten och den brottsbekämpande verksamheten. Skatteverket bedömer i promemorian att arbetet med lönegarantin kommer att utgöra en egen verksamhetsgren inom myndigheten. För beskattningsverksamheten, som är av särskild betydelse för ärenden om lönegaranti, gäller i princip absolut sekretess enligt 27 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen. Frågan är vilken sekretess som bör gälla för den nya lönegarantiverksamheten.

Det finns ett behov av sekretesskydd i Skatteverkets lönegarantiverksamhet

Det finns inte några särskilda sekretessregler för den verksamhet för utbetalning av garantibelopp som de sju länsstyrelserna hanterar. De allmänna sekretessregler som gäller för uppgifter om enskilda oavsett i vilken verksamhet som uppgifterna förekommer är dock tillämpliga. Skatteverket kommer genom förslaget att inom ramen för sin kontroll av beslut och underrättelser om lönegaranti hantera olika typer av uppgifter

som är nödvändiga för kontrollen. Det kan t.ex. vara fråga om uppgifter från beskattningsverksamheten om fysiska personers personliga och ekonomiska förhållanden och juridiska personers ekonomiska förhållanden. När det gäller fysiska personer kan det framför allt röra sig om uppgifter om en enskild arbetstagare som berörs av frågan om rätt till lönegaranti, men även uppgifter om dennes anhöriga. Det kan t.ex. vara fråga om inkomstförhållanden eller sjukfrånvaro. När det gäller juridiska personer kan det bl.a. vara fråga om ekonomiska uppgifter från en revision. Genom den kontroll av garantibelopp som Skatteverket således kommer att utföra och de varierande uppgifter som kommer att kunna hämtas in från beskattningsdatabasen, kommer behovet av sekretesskydd att vara större än hos länsstyrelserna. De uppgifter om såväl personliga som ekonomiska förhållanden som kan komma att hanteras i ett ärende om lönegaranti omfattar uppgifter som typiskt sett betraktas som känsliga. Mot bakgrund av att Skatteverket i sin lönegarantiverksamhet kommer att hantera känsliga uppgifter och då det inte finns någon ärende- eller verksamhetsspecifik sekretessreglering som omfattar dessa, finns det ett behov av en sekretessbestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen med sekretesskydd för uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden. Bestämmelsen bör tas in i 28 kapitlet som reglerar sekretess till skydd för enskild när det gäller socialförsäkringar, studiestöd, arbetsmarknad, m.m.

Styrkan i sekretessen

Uppgifterna kommer huvudsakligen att hämtas från beskattningsverksamheten. Enligt 27 kap. 1 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen gäller där i princip absolut sekretess. Sekretessen gäller vidare enligt andra stycket i verksamhet som avser förande av eller uttag ur beskattningsdatabasen enligt lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som har tillförts databasen.

Att en uppgift har ett starkt sekretesskydd i en verksamhet hindrar visserligen inte att den kan omfattas av ett mindre starkt skydd i en annan verksamhet eftersom sekretessen för uppgifter är en avvägning mellan behovet av skydd för den enskilde och allmänintresset av insyn i den verksamhet där uppgiften förekommer. Mot den enskildes intresse av sekretess måste ställas att lönegarantin betalas ut av offentliga medel, vilket medför att det, som *Journalistförbundet* framför, finns ett allmänintresse av insyn i ärenden om lönegaranti hos Skatteverket. Eftersom det finns ett allmänintresse av insyn bör sekretessen inte vara absolut utan innehålla ett skaderekvisit. Mot bakgrund av att uppgifterna som kan komma att hanteras typiskt sett är av känslig natur och huvudsakligen ska komma från en verksamhet med absolut sekretess bör dock utgångspunkten vara att uppgifterna bör omfattas av sekretess, dvs. ett omvänt skaderekvisit bör gälla.

Undantag från sekretess för beslut och andra ställningstaganden

Beslut av myndigheter eller organ som har getts myndighetsutövande uppgifter är normalt sett offentliga. Med hänsyn till det allmänintresse som finns i ärenden om lönegaranti och då det saknas skäl för att beslut eller

andra ställningstaganden, t.ex. underrättelser enligt 11 § lönegarantilagen, ska vara belagda med sekretess, bör ett undantag för dessa föras in i sekretessregleringen om lönegarantiverksamheten. Besluten kommer därför, som *Sveriges a-kassor* påpekar, även fortsättningsvis att finnas tillgängliga för alla, däribland arbetslöshetskassorna.

Sekretessen ska gälla i tjugo år

Uppgifter om ekonomiska förhållanden omfattas vanligtvis av sekretess under högst 20 år. För personliga förhållanden kan sekretess gälla längre. Uppgifterna i lönegarantiverksamheten kommer huvudsakligen att avse ekonomiska förhållanden. Sekretessen bör därför gälla i högst 20 år.

Meddelarfrihet

Sekretess innebär såväl handlingssekretess som tystnadsplikt. Den rätt att meddela och offentliggöra uppgifter som följer av 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen har dock som huvudregel företräde framför tystnadsplikten. Den föreslagna sekretessbestämmelsen är visserligen försedd med ett omvänt skaderekvisit, dvs. det gäller en presumtion för att uppgifterna inte är offentliga. Sekretessen omfattar emellertid uppgifter vid Skatteverkets handläggning av ärenden om lönegaranti, dvs. vid myndighetsutövning. Den tystnadsplikt som följer av bestämmelsen bör därför inte ha företräde framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter. Någon sådan begränsning föreslås därmed inte.

7.2 Sekretessbrytande bestämmelse och förbehåll

Förslag: Sekretessen ska inte hindra att en uppgift lämnas till en konkursförvaltare eller rekonstruktör om den behövs för att ett beslut eller annat ställningstagande om lönegaranti ska kunna omprövas.

Om Skatteverket lämnar en uppgift till en konkursförvaltare eller en rekonstruktör, ska myndigheten vid utlämnandet få göra ett förbehåll som inskränker konkursförvaltarens eller rekonstruktörens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den. Ett sådant förbehåll ska inte få innebära ett förbud att utnyttja uppgiften om den behövs för att förvaltaren eller rekonstruktören ska kunna fullgöra sina skyldigheter med anledning av konkursen eller företagsrekonstruktionen.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med förslaget. I promemorian föreslås att den sekretessbrytande bestämmelsen även ska hänvisa till beslutsfattarens utredningsskyldighet. Promemorian innehåller inget förslag om möjlighet att förena ett utlämnande med förbehåll.

Remissinstanserna lämnar inga särskilda synpunkter på förslaget.

Skälen för förslaget

Uppgifterna i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet kommer enligt förslaget att omfattas av sekretess. För att myndigheten ska kunna lämna uppgifter till beslutsfattarna behöver det finnas möjligheter

för beslutsfattarna att ta del av uppgifter utan hinder av sekretess. Uppgifterna som lämnas behöver också ha ett tillräckligt skydd hos beslutsfattarna för att det ska vara lämpligt att lämna över uppgifter.

Tystnadsplikt hos konkursförvaltare och rekonstruktörer

Uppgifter hos de konkursförvaltare och rekonstruktörer som är advokater omfattas av tystnadsplikt. I offentlighets- och sekretesslagen finns sekretessbrytande bestämmelser som gör det möjligt att till konkursförvaltare i vissa fall lämna uppgifter som omfattas av sekretess. Det gäller bl.a. för kontaktuppgifter till vissa enskilda (21 kap. 4 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen) eller en uppgift i ärende om skatterevision eller en uppgift i ärende enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter (27 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen). I dessa fall kan uppgiftslämnande ske med ett förbehåll som inskränker konkursförvaltarens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den på något annat sätt än för att fullgöra sina skyldigheter med anledning av konkursen.

Sekretess hos Kronofogdemyndigheten

Kronofogdemyndigheten omfattas som myndighet av offentlighets- och sekretesslagen. I 34 kap. offentlighets- och sekretesslagen finns bestämmelser om sekretess för vissa uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet. Enligt 34 kap. 7 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen gäller sekretess hos tillsynsmyndigheten i konkurs och över rekonstruktörer för en uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Utöver det är allmänna bestämmelser om sekretess tillämpliga för myndigheten som t.ex. bestämmelserna i 21 kap. offentlighets- och sekretesslagen om sekretess till skydd för uppgift om enskilds personliga förhållanden oavsett i vilket sammanhang uppgiften förekommer.

Sekretessbrytande bestämmelse

För att uppgifterna från den utbetalande myndighetens lönegaranti-verksamhet ska kunna föras över till förvaltarna, rekonstruktörerna och Kronofogdemyndigheten och kunna användas för att ompröva ett ställningstagande om lönegaranti, dvs. ompröva ett beslut eller lämna en ny underrättelse, behöver det finnas stöd i en sekretessbrytande bestämmelse. Enligt 10 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen hindrar sekretess inte att en uppgift lämnas till en enskild eller till en annan myndighet, om det är nödvändigt för att den utlämnande myndigheten ska kunna fullgöra sin verksamhet. Den uppgiftsskyldighet som föreslås från den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet till beslutsfattarna innebär därför att sekretessen får brytas med stöd av bestämmelsen. För Kronofogdemyndighetens del finns det dessutom en tillämplig bestämmelse i 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen. Enligt den hindrar sekretess inte att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning.

Även om det således finns stöd för att bryta sekretessen och lämna uppgifterna är de många gånger skyddsvärda eftersom de huvudsakligen kommer från beskattningsdatabasen där de skyddas av absolut sekretess

och lämnas från lönegarantiverksamheten med den starka sekretessen som föreslås ska gälla där. Visserligen ska den utbetalande myndigheten göra en intresseavvägning innan uppgifter lämnas till beslutsfattarna. Den avvägningen kommer i vissa fall att medföra att skyddsvärda uppgifter inte lämnas ut. Skyddsvärda uppgifter kan likväl komma att behöva lämnas till beslutsfattarna. Det behöver därför säkerställas att det finns ett godtagbart skydd för uppgifterna hos mottagarna. Skyddet hos Kronofogdemyndigheten får med hänsyn till de bestämmelser som redan gäller för myndighetens verksamhet anses tillräckligt. Motsvarande skydd saknas hos konkursförvaltarna och rekonstruktörerna, särskilt hos dem som inte är advokater. I liknande lagstiftning används förbehåll för att begränsa hur mottagaren kan använda uppgifter (se t.ex. 27 kap. 8 § och 30 kap. 12 f § offentlighets- och sekretesslagen). Det bedöms behövas en sådan möjlighet även här. Något behov av att, i anslutning till regleringen om förbehåll, förena den tystnadsplikt som följer av förbehållet med en begränsning av meddelarfriheten bedöms det inte finnas. Bestämmelser om förbehåll i anslutning till sekretessgenombrott har i tidigare lagstiftningsärenden genomförts på så sätt att det, trots 10 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen, har tagits in en särskild sekretessbrytande bestämmelse som förenats med en möjlighet till förbehåll. Det bidrar till ökad tydlighet och enhetlighet. En särskild sekretessbrytande bestämmelse bör därför tas in i offentlighets- och sekretesslagen i anslutning till den föreslagna bestämmelsen om sekretessen för lönegarantiverksamheten. Den bestämmelsen bör förenas med en möjlighet att göra förbehåll som inskränker förvaltarens eller rekonstruktörens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den till annat än vad som behövs för att förvaltaren eller rekonstruktören ska kunna fullgöra sina skyldigheter med anledning av konkursen eller rekonstruktionen.

Den sekretessbrytande bestämmelsen behöver göra det möjligt att utlämna alla de uppgifter som den utbetalande myndigheten föreslås vara skyldig att lämna till de privata beslutsfattarna. Sekretessen bör därför inte hindra att en uppgift lämnas till en konkursförvaltare eller till en rekonstruktör. Bestämmelsen ska omfatta de uppgifter som behövs för att dessa ska kunna ompröva ett ställningstagande, dvs. ett beslut eller en tidigare underrättelse, om lönegaranti.

Proportionalitetsbedömning av integritetsintrånget

Konkursförvaltarna, rekonstruktörerna och Kronofogdemyndigheten har som beslutsfattare redan tillgång till ett antal uppgifter om de enskilda arbetstagarna för att de ska kunna handlägga ärenden och besluta om lönegaranti. För de allra flesta arbetstagare kommer inte några ytterligare uppgifter att tillkomma hos beslutsfattarna eftersom arbetstagarna kommer att få sina garantibelopp direkt efter den utbetalande myndighetens kontroll. I de fall myndigheten efter genomförd kontroll lämnar uppgifter till beslutsfattaren kommer fler och i viss mån mer känsliga uppgifter att tillkomma hos beslutsfattaren. Det kommer för berörda arbetstagare att innebära ett större integritetsintrång. Intresset av att stoppa missbruket av lönegarantin och minska felaktiga utbetalningar väger dock så tungt att det

intrång det innebär för dessa arbetstagare får anses som proportionerligt då dessa uppgifter krävs för korrekta beslut och underrättelser.

8 Personuppgiftsbehandling

Förslag: Den utbetalande myndigheten ska få behandla personuppgifter om det behövs för kontroll och utbetalning av garantibelopp och för att i övrigt utföra sina uppgifter i lönegarantiverksamheten. Personuppgifter som behandlas för dessa ändamål ska också få behandlas om det behövs för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning.

Rätten att enligt artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning göra invändningar ska inte gälla vid sådan behandling av personuppgifter i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet som är tillåten enligt lönegarantilagen eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med förslaget. I promemorian föreslås en lag om behandling av uppgifter i Skatteverkets lönegarantiverksamhet som även innehåller en bestämmelse om personuppgiftsansvar. Promemorian saknar förslag om att personuppgiftsbehandlingen är tillåten om den är nödvändig för kontroll och utbetalning i ett lönegarantiärende.

Remissinstanserna: *Integritetsskyddsmyndigheten* ifrågasätter om bestämmelsen om tillåtna ändamål är tillräckligt preciserad för att uppfylla kraven på förutsebarhet och proportionalitet. Myndigheten anser även att det bör analyseras i vilken omfattning Skatteverket kan komma att behandla olika slag av känsliga personuppgifter. Det bör enligt myndigheten också utredas om samtliga aktörer har rättsligt stöd för att behandla känsliga personuppgifter.

Skälen för förslaget

EU:s dataskyddsförordning

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan benämnd EU:s dataskyddsförordning, innehåller den generella regleringen för personuppgiftsbehandling inom EU. EU:s dataskyddsförordning är direkt tillämplig i alla medlemsstater och syftar till att skydda fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd för personuppgifter och att främja det fria flödet av personuppgifter inom unionen. Förordningen tillåter och förutsätter ibland att medlemsstaterna kompletterar förordningen med nationell lagstiftning.

Förordningen är enligt artikel 2.1 tillämplig på sådan behandling av personuppgifter som helt eller delvis sker på automatisk väg och på annan behandling än automatisk av personuppgifter som ingår i eller kommer att

ingå i ett register. Med personuppgifter avses enligt artikel 4 varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person. En identifierbar fysisk person är en person som direkt eller indirekt kan identifieras särskilt med hänvisning till en s.k. identifierare, t.ex. ett namn, ett identifikationsnummer, en lokaliseringssuppgift, online-identifikatorer eller en eller flera faktorer som är specifika för den fysiska personens fysiska, fysiologiska, genetiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet.

Med behandling avses enligt artikel 4.2 en åtgärd eller kombination av åtgärder avseende personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter, oberoende av om de utförs automatiserat eller inte, såsom insamling, registrering, organisering, strukturering, lagring, bearbetning eller ändring, framtagning, läsning, användning, utlämning genom överföring, spridning eller tillhandahållande på annat sätt, justering eller sammanförande, begränsning, radering eller förstöring.

Principerna för behandling av personuppgifter, dvs. vilka allmänna krav som gäller för all personuppgiftsbehandling, anges i artikel 5. En grundläggande princip vid behandling av personuppgifter är principen om ändamålsbegränsning. Principen kommer till uttryck i artikel 5.1 b och innebär att personuppgifter enbart får behandlas för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Enligt artikel 5.2 ska den personuppgiftsansvarige säkerställa att varje personuppgiftsbehandling sker i enlighet med principen om ändamålsbegränsning. Utgångspunkten är att det följer av dataskyddsförordningen att det är den personuppgiftsansvarige som bestämmer för vilka ändamål personuppgifter behandlas. Att ändamålen ska vara särskilda innebär att de måste vara tillräckligt specificerade för att ge ledning för bedömningen av vilka uppgifter som är adekvata och relevanta för den aktuella behandlingen och för att det ska kunna avgöras att inte för många uppgifter behandlas.

För att behandling av personuppgifter ska vara laglig krävs att åtminstone ett av villkoren om rättslig grund i artikel 6.1 a–f är uppfyllt. Det kan exempelvis handla om att behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige, att behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning.

Dataskyddslagen

EU:s dataskyddsförordning kompletteras i Sverige av lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (dataskyddslagen) och den tillhörande förordningen (2018:219). Dessa författningar är av generell karaktär och reglerar bl.a. frågor om rättslig grund för behandling av personuppgifter, känsliga personuppgifter, personuppgifter som rör lagöverträdelse, tillsynsmyndighetens handläggning och beslut samt skadestånd och överklagande. Bestämmelserna i dataskyddslagen gäller om något annat inte föreskrivs i någon annan lag eller förordning, vilket möjliggör avvikande bestämmelser t.ex. i s.k. registerförfattningar.

Registerförfattningar för Skatteverket

Skatteverket har för vissa av sina verksamheter särskilda registerförfattningar. Lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och den tillhörande förordningen (2001:588) innehåller kompletterande bestämmelser för Skatteverkets behandling av personuppgifter i bl.a. beskattningsverksamheten. Andra registerförfattningar är lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet, lagen (2015:898) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets äktenskapsregister- och bouppteckningsverksamheter och lagen (2018:1696) om Skatteverkets behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område. Utöver det finns bestämmelser om hantering av personuppgifter i författningar inom olika sakområden som bl.a. i lagen (2015:899) om identitetskort för folkbokförda i Sverige och den tillhörande förordningen (2015:904).

Uppgifter som kommer att behandlas

De länsstyrelser som är utbetalande myndigheter för lönegarantin behandlar bl.a. följande uppgifter i sina lönegarantiregister: namn, adress, personnummer, kontonummer, utmätning, lönegarantibeslut, inskrivningsintyg på Arbetsförmedlingen, sjukintyg, skattejämkning, facktillhörighet, lön, anställda på advokatbyråer, lönegarantihandläggare, telefonnummer, e-postadress, ansöknings- och beslutsdatum, organisationsnummer, loggar, skattetabeller och arbetsgivaravgifter. Dessa uppgifter kommer Skatteverket också att behandla. Utöver det kommer uppgifter från främst beskattningsdatabasen att behandlas. Det kan förutom inkomstuppgifter röra sig om bl.a. uppgifter om var arbetet i konkursföretaget har bedrivits eller släktförhållanden mellan en arbetstagare och en företagsledare i konkursföretaget.

Rättslig grund för personuppgiftsbehandlingen

En myndighet eller annan aktör måste kunna stödja sin behandling av personuppgifter på någon av de rättsliga grunder som anges i artikel 6.1 a–f i dataskyddsförordningen. För att en behandling av personuppgifter ska vara tillåten enligt artikel 6.1 b–f måste den också vara nödvändig för att fullgöra, skydda eller utföra den rättsliga grunden. I normalfallet torde myndigheters uppdrag i första hand utgöra en rättslig grund för behandling av personuppgifter med stöd av artikel 6.1 e, dvs. på grundval av att uppdraget avser en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Enligt artikel 6.1 c kan behandlingen av personuppgifter även vara laglig om den är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Enligt artikel 6.3 i förordningen ska den grund för behandlingen som avses i artikel 6.1 c och e vara fastställd i unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt. När det gäller artikel 6.1 c ska även syftet med behandlingen fastställas i den rättsliga grunden. I 2 kap. 1 och 2 §§ dataskyddslagen föreskrivs under vilka förutsättningar artikel 6.1 c och e i dataskyddsförordningen tillämpas. Bland annat får enligt 2 kap. 1 § personuppgifter behandlas med stöd av artikel 6.1 c om behandlingen är nödvändig för att den personuppgiftsansvarige ska kunna fullgöra en

rättslig förpliktelse som följer av beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning.

För den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet kommer den rättsliga grunden för personuppgiftsbehandlingen att för samtliga former av behandling vara att den avser uppgifter av allmänt intresse och utgör ett led i myndighetsutövningen. För mottagarna av uppgifterna, dvs. beslutsfattarna, kommer uppgifterna att tas emot och i övrigt behandlas för att mottagarna ska kunna överväga ett nytt ställningstagande i frågan om lönegaranti. Detta är nödvändigt för att de ska kunna fullgöra den rättsliga förpliktelsen att besluta om lönegaranti. Samtliga aktörer har då, som *Integritetsskyddsmyndigheten* efterfrågar, rättsligt stöd för sina respektive behandlingar av personuppgifter.

Behandlingen av känsliga personuppgifter

Enligt artikel 9.1 i dataskyddsförordningen är det förbjudet att behandla vissa kategorier av personuppgifter som anses känsliga. Med behandling av särskilda kategorier av personuppgifter (känsliga personuppgifter) avses enligt artikel 9 behandling av personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening och behandling av genetiska uppgifter, biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person, uppgifter om hälsa eller uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning. Förbudet ska dock inte tillämpas i vissa fall som närmare regleras i artikel 9.2 i förordningen. Av relevans i detta sammanhang är artikel 9.2 g av vilken framgår att förbudet mot behandling av känsliga personuppgifter inte gäller om behandlingen är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse, på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, vilken ska stå i proportion till det eftersträvade syftet, vara förenligt med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande intressen.

Artikel 9.2 g kompletteras av 3 kap. 3 § dataskyddslagen. Enligt den får känsliga personuppgifter behandlas av en myndighet med stöd av artikel 9.2 g om uppgifterna har lämnats till myndigheten och behandlingen krävs enligt lag, om behandlingen är nödvändig för handläggningen av ett ärende, eller i annat fall, om behandlingen är nödvändig med hänsyn till ett viktigt allmänt intresse och inte innebär ett otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet. Det är enligt paragrafen förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter.

De känsliga uppgifter som kan komma att behandlas av i första hand den utbetalande myndigheten men även i viss utsträckning av beslutsfattarna är uppgifter om facklig tillhörighet och om familjeförhållanden. Med hänsyn till behovet av att kunna upptäcka och motverka missbruk av lönegarantin, får det som utgångspunkt bedömas att sådan behandling ändå är nödvändig såväl hos den utbetalande myndigheten som hos beslutsfattarna för ett viktigt allmänt intresse. Det finns därför stöd för behandlingen såväl i EU:s dataskyddsförordning som i dataskyddslagen, oavsett om behandlingen sker i ett ärende eller i annat fall. Den utbetalande myndigheten behöver dock i varje enskilt fall bedöma om och i vilken

utsträckning som behandlingen är nödvändig. Det får i första hand ske i anslutning till den kontroll som ska göras mot uppgifter i beskattningsdatabasen. Endast nödvändiga uppgifter får inhämtas därifrån. De uppgifter som sedan sparas måste också vara nödvändiga, liksom de uppgifter som sedan lämnas vidare till beslutsfattarna. I varje led har den utbetalande myndigheten möjlighet att avstå från vidare behandling när det inte är nödvändigt eller proportionerligt att fortsätta den. Den utbetalande myndigheten har därför en viktig roll för att avgöra vilka uppgifter som beslutsfattarna ska få ta del av och i sin tur behandla.

Behandling av personuppgifter om lagöverträdelser

Uppgifter om lagöverträdelser kommer i vissa fall att behöva behandlas av Skatteverket för den nya uppgiften att vara utbetalande myndighet för lönegarantin och av beslutsfattarna. Enligt artikel 10 i dataskyddsförordningen får behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och lagöverträdelser som innefattar brott eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder endast utföras under kontroll av en myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs.

I 3 kap. 8 § dataskyddslagen anges att personuppgifter som avses i artikel 10 i dataskyddsförordningen får behandlas av myndigheter. Enligt 3 kap. 9 § samma lag får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela ytterligare föreskrifter om i vilka fall andra än myndigheter får behandla sådana personuppgifter som avses i artikel 10 i dataskyddsförordningen. Regeringen har i 5 § förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning föreskrivit att personuppgifter som avses i artikel 10 i dataskyddsförordningen får behandlas av andra än myndigheter om behandlingen är nödvändig för att rättsliga anspråk ska kunna fastställas, göras gällande eller försvaras eller en rättslig förpliktelse enligt lag eller förordning ska kunna fullgöras.

Uppgifter om lagöverträdelser kommer i vissa fall att behöva behandlas av Skatteverket för den nya uppgiften att vara utbetalande myndighet för lönegarantin, vilket myndigheten har stöd för då EU:s dataskyddsförordning inte innehåller några begränsningar som tar sikte på myndigheters behandling av uppgifter om lagöverträdelser. För beslutsfattarnas del kommer behandlingen att vara nödvändig för att en rättslig förpliktelse enligt lag eller förordning ska kunna fullgöras. Förpliktelsen har genom förslagen om intresseavvägning innan överlämnade av uppgifterna till beslutsfattarna och att ett överlämnande får förenas med sekretessförbehåll försetts med lämpliga skyddsåtgärder. Stöd för behandlingen finns således i 5 § förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning. Det behöver således inte införas ytterligare stöd för behandlingen.

Tillåtna ändamål ska regleras

Enligt artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning krävs för att behandling av personuppgifter ska vara tillåten att behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Ändamålet med person-

uppgiftsbehandlingen hos den utbetalande myndigheten bör som föreslås i promemorian innefatta alla arbetsuppgifter i lönegarantiverksamheten. *Integritetsskyddsmyndigheten* ifrågasätter dock om ändamålet är tillräckligt preciserat i promemorians förslag för att uppfylla kraven på förutsebarhet och proportionalitet. Vilka uppgifter som ingår i den utbetalande myndighetens verksamhet ska, som framgår av förslagen, emellertid regleras så tydligt att verksamheten blir väl avgränsad och definierad. Det kommer därför som utgångspunkt inte att råda några oklarheter om vad det innebär att utföra uppgifter i lönegarantiverksamheten. Trots det kan det finnas anledning att precisera vad verksamheten ska bestå i. Utöver administrationen med utbetalning är det framför allt kontrollen som kan vara integritetskänslig. För att öka förutsebarheten, som *Integritetsskyddsmyndigheten* efterfrågar, finns det därför anledning att ytterligare precisera det primära ändamålet för personuppgiftsbehandlingen på så sätt att personuppgifter får behandlas om det behövs för kontroll och utbetalning av garantibelopp och för att i övrigt utföra uppgifter i lönegarantiverksamheten.

Personuppgifter som behandlas för dessa ändamål bör också få behandlas om det behövs för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning. Sådant uppgiftslämnande får förutsättas vara förenligt med EU:s dataskyddsförordning. Det ändamålet bör ändå för tydlighets skull regleras i anslutning till de primära ändamålen.

Skatteverket gör i promemorian bedömningen att de kontroller som myndigheten ska göra kommer att innebära ett sådant betydande intrång i den personliga integriteten och en sådan övervakning som avses i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen. Detta skulle i så fall kräva att ändamålet regleras i lag. Den behandling som det kommer att vara fråga om enligt förslagen här är bl.a. en kontroll av ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti mot vissa uppgifter i beskattningsverksamheten och mot andra uppgifter som förekommer i lönegarantiverksamheten, till skillnad från förslagen i promemorian som avsåg en mer utökad kontrollmöjlighet för den utbetalande myndigheten. Kontrollen kommer därför att vara tydligt avgränsad och inte utgöra en sådan bred och allmän kartläggning som skulle utgöra ett sådant betydande intrång som avses i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen. Det kan trots detta finnas skäl att för tydlighetens skull reglera ändamålsbestämmelserna genom lag.

Rätten att göra invändningar ska inte gälla

Av artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning framgår att den registrerade, av skäl som hänför sig till hans eller hennes specifika situation, ska ha rätt att när som helst göra invändningar mot behandling av personuppgifter avseende honom eller henne som grundar sig på artikel 6.1 e eller f, inbegripet profilering som grundar sig på dessa bestämmelser. Vidare framgår att den personuppgiftsansvarige inte längre får behandla personuppgifterna såvida denne inte kan påvisa tvingande berättigade skäl för behandlingen som väger tyngre än den registrerades intressen, rättigheter och friheter eller om det sker för fastställande, utövande eller försvar av rättsliga anspråk.

Medlemsstaterna har enligt artikel 23 i dataskyddsförordningen möjlighet att genom lagstiftningsåtgärder begränsa rätten att göra invändningar mot behandlingen av personuppgifter. En sådan begränsning får göras om den sker med respekt för andemeningen i de grundläggande rättigheterna och friheterna. Begränsningen måste vidare utgöra en nödvändig och proportionell åtgärd i syfte att säkerställa olika uppräknade intressen, bl.a. viktiga mål av generellt allmänt intresse, särskilt ett av unionens eller en medlemsstats viktiga ekonomiska eller finansiella intressen (däribland penning-, budget- eller skattefrågor, folkhälsa och social trygghet). Sådana lagstiftningsåtgärder ska enligt artikeln innehålla specifika bestämmelser när så är relevant, avseende bl.a. ändamålen med behandlingen, lagringstiden samt tillgängliga skyddsåtgärder med beaktande av behandlingens art, omfattning och ändamål.

Rätten att göra invändningar har begränsats i ett flertal myndigheters registerförfattningar. Ett huvudsakligt skäl till detta är att det har ansetts vara av stor betydelse att personuppgifter får behandlas i myndigheternas verksamheter oberoende av den registrerades inställning. Vidare har regeringen bedömt att den personuppgiftsansvarige närmast undantagslöst skulle kunna påvisa skäl för fortsatt behandling som väger tyngre än den registrerades intressen i det enskilda fallet (jfr t.ex. prop. 2017/18:254 s. 45).

Det är nödvändigt att personuppgifter får behandlas i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet oberoende av den registrerades inställning. Om enskilda skulle ha möjlighet att undantas från behandlingen skulle det kunna undergräva själva syftet med behandlingen. För att fullt ut säkerställa förutsättningarna för den utbetalande myndigheten att behandla relevanta personuppgifter bör den registrerade inte ha någon rätt att motsätta sig sådan personuppgiftsbehandling som är tillåten enligt lagen. En sådan begränsning anses utgöra en nödvändig och proportionell åtgärd i syfte att säkerställa ett viktigt mål av generellt allmänt intresse, nämligen att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga lönegarantiutbetalningar. Därigenom minskar också risken för brottsligt utnyttjande av lönegarantisystemet. Regleringen innebär en förhållandevis snäv ram för personuppgiftsbehandlingen vilket minimerar risken för kränkning av den registrerades rättigheter och friheter.

I lag bör det därför anges att rätten att enligt artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning göra invändningar inte gäller vid sådan behandling av personuppgifter i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet som är tillåten enligt lönegarantilagen eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

Det behövs ingen särskild lag om behandling av personuppgifter i lönegarantiverksamheten

I promemorian föreslås en särskild lag om behandling av personuppgifter i Skatteverkets lönegarantiverksamhet. Lagen skulle, utöver bestämmelser om lagens tillämpningsområde och förhållandet till annan reglering, innehålla tre paragrafer som skulle reglera tillåtna ändamål, rätten att göra invändningar och att Skatteverket är personuppgiftsansvarig för den behandling som sker i lönegarantiverksamheten.

Personuppgiftsansvarig är enligt artikel 4.7 i EU:s dataskyddsförordning en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller ett annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter. Vem som har personuppgiftsansvaret, dvs. vem som är ansvarig för att personuppgiftsbehandlingen sker i enlighet med dataskyddsbestämmelserna, bestäms normalt sett utifrån de faktiska omständigheterna i varje enskilt fall. Det är ändå möjligt, men det finns ingen skyldighet, att i nationell rätt reglera vem som är personuppgiftsansvarig. Den utbetalande myndigheten kommer att ha ansvaret för att personuppgiftsbehandlingen i myndighetens lönegarantiverksamhet sker i enlighet med dataskyddsbestämmelserna. Av dataskyddsförordningen följer därmed att den utbetalande myndigheten är personuppgiftsansvarig för den behandling som sker i myndighetens lönegarantiverksamhet. Det finns inget behov av någon särskild bestämmelse för att klargöra det ansvaret i förhållande till någon annans ansvar.

Behovet av lagbestämmelser för behandlingen av personuppgifter i lönegarantiverksamheten är sammanfattningsvis begränsat. Den verksamhet som föreslås här är inte heller av den omfattning som föreslås i promemorian. Verksamheten föreslås också huvudsakligen regleras direkt i lönegarantilagen. Det finns därför skäl att i stället för en särskild lag föra in bestämmelserna om personuppgiftsbehandling i lönegarantiverksamheten direkt i lönegarantilagen. För den lösningen talar även att det nu pågår en översyn både av Skatteverkets registerförfattningar (Fi2023/03321) och av hela den statliga lönegarantin (dir 2023:168).

Integritetshöjande åtgärder för den personliga integriteten

Det finns flera integritetsrisker som är förenade med behandlingen av personuppgifter som den utbetalande myndigheten kommer att göra. I många delar kommer samma uppgifter som för närvarande behandlas hos länsstyrelserna att behandlas av Skatteverket som utbetalande myndighet. Bland dessa finns inkomstuppgifter. De utgör inte känsliga personuppgifter eller uppgifter om lagöverträdelse. Sådana uppgifter är inte utan integritetskänslighet men de är inte heller av det känsligaste slaget (jfr prop. 2016/17:58 s. 125). Utöver det tillkommer uppgifter om bl.a. släktförhållanden och en persons hälsa. Särskilt det sistnämnda utgör känsliga personuppgifter som har ett särskilt skydd enligt personuppgiftsregleringen. Mot bakgrund av att många personuppgifter, varav vissa är känsliga, kommer att behandlas i lönegarantiverksamheten är det viktigt att förslagen utformas så att den personliga integriteten värnas.

Förslaget till utformning av kontrollfunktionen utgör i sig en viktig integritetshöjande åtgärd. Genom att konkursförvaltarna, rekonstruktörerna och Kronofogdemyndigheten inte får egen tillgång till uppgifterna i beskattningsdatabasen minskar riskerna för att den personliga integriteten kränks. Det innebär att uppgifter som omfattas av absolut sekretess inte kommer att lämna Skatteverket. Uppgifterna kommer i stället att passera lönegarantiverksamheten inom Skatteverket som utbetalande myndighet. Där ska uppgifterna bedömas och ett urval göras utifrån uppgifternas betydelse för ett lönegarantiärende, vilket innebär att inte alla uppgifter som indikerar oklarheter kring ett beslut eller en

underrättelse om lönegaranti kommer att lämnas vidare till konkursförvaltarna, rekonstruktörerna eller Kronofogdemyndigheten. Inför att uppgifterna lämnas ut ska den utbetalande myndigheten dessutom göra en intresseavvägning mellan det intresse som sekretessen ska skydda och intresset av att uppgiften lämnas ut. När uppgifter lämnas ut kan det också komma att göras med ett förhåll, vilket ger ytterligare ett skydd för integriteten. Den uppgiftsskyldighet som föreslås för den utbetalande myndigheten till beslutsfattarna bedöms utgöra ett proportionerligt intrång i den personliga integriteten. Att behandla uppgifter för att stoppa missbruket av lönegarantin och minska felaktiga utbetalningar är nödvändigt för att säkerställa att garantibelopp endast betalas ut till de som har rätt till det. Det resultatet kan inte uppnås på något sätt som är mindre ingripande för den enskilde.

9 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: De föreslagna bestämmelserna ska träda i kraft den 1 februari 2025.

Äldre föreskrifter i lönegarantilagen ska fortfarande gälla för en fordran hos en arbetsgivare som före ikraftträdandet har försatts i konkurs eller blivit föremål för ett annat insolvensförfarande som avses i 1 §.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med förslaget. I promemorian föreslås att bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2024.

Remissinstanserna: *Länsstyrelserna i Dalarnas, Västernorrlands, Västra Götalands och Östergötlands län* anser att det föreslagna datumet för ikraftträdande innebär en alltför snäv tidsram för en flytt av verksamhet. *Arbetsgivarverket* framhåller vikten av att nödvändiga beslut fattas i god tid för att säkerställa den process som följer av skyldigheter i lag och avtal i samband med organisatoriska förändringar av detta slag. *Länsstyrelserna i Norrbottens, Skånes, Stockholms, Västernorrlands och Västra Götalands län* avstyrker att länsstyrelserna ska fortsätta handlägga ärenden där konkursen eller företagsrekonstruktionen har beslutats före ikraftträdandet. Om så ändå blir fallet efterfrågar de länsstyrelser som yttrar sig ett förtydligande av övergångsreglerna. Länsstyrelserna som har yttrat sig anser vidare att finansieringen av deras kvarstående verksamhetskostnader i så fall måste utredas vidare.

Skälen för förslaget

Ikraftträdande

De lagändringar som föreslås syftar till att skapa bättre förutsättningar för att upptäcka och förhindra missbruk av och felaktiga utbetalningar från lönegarantisystemet. Att utbetalningar av lönegaranti kan kontrolleras och går till det ändamål som de är avsedda för är en förutsättning för allmänhetens förtroende för och tillit till systemet. Det är därför angeläget

att lagändringarna träder i kraft så snart som möjligt. Som anges i promemorian behöver Skatteverket med anledning av förslagen bl.a. utveckla ett nytt it-system i förhållande till vilket förvaltare, rekonstruktörer och Kronofogdemyndigheten även behöver anpassa sina rutiner och system. *Länsstyrelserna i Dalarnas, Västernorrlands, Västra Götalands och Östergötlands län* anger att det föreslagna ikraftträdandedatumet innebär en alltför snäv tidsram för en verksamhetsövergång. Som *Arbetsgivarverket* framhåller kan vidare de organisatoriska förändringar som kan bli en följd av förslagen innebära att skyldigheter enligt lag och avtal aktualiseras, såsom regleringen om verksamhetsövergång i lagen (1982:80) om anställningsskydd.

Det nu föreslagna ikraftträdandedatumet bedöms innebära en tillräcklig tidsfrist för att nödvändiga åtgärder ska hinna vidtas dessförinnan. Det föreslås därför att de föreslagna bestämmelserna ska träda i kraft den 1 februari 2025.

Övergångsbestämmelser

I promemorian föreslås att de nya bestämmelserna i lönegarantilagen endast ska tillämpas på en fordran hos en arbetsgivare som har försatts i konkurs eller blivit föremål för företagsrekonstruktion efter att bestämmelserna har trätt i kraft. Skatteverkets kontroll av lönegarantiärenden ska enligt förslaget därför endast omfatta ärenden där arbetsgivaren har försatts i konkurs eller blivit föremål för företagsrekonstruktion efter ikraftträdandet. Hanteringen av lönegarantiärenden kommer därigenom att under en övergångsperiod finnas kvar hos länsstyrelserna för de lönegarantiärenden som är pågående vid ikraftträdandet, samtidigt som en sådan verksamhet även kommer att finnas hos den utbetalande myndigheten. *Länsstyrelserna i Norrbottens, Skånes, Stockholms, Västernorrlands och Västra Götalands län* avstyrker förslaget att länsstyrelserna ska fortsätta handlägga ärenden där konkursen eller företagsrekonstruktionen har inträffat före ikraftträdandet och anser i stället att verksamheten fullt ut ska övergå till den utbetalande myndigheten vid ikraftträdandet.

Om lönegarantiärenden under en övergångsperiod ska hanteras både av länsstyrelserna och av Skatteverket kommer det att under den tiden finnas behov av personal och andra resurser för hantering vid de olika myndigheterna. Även under en tid efter att de lönegarantiärenden som finns kvar hos länsstyrelserna har avslutats kommer resurser kopplade till arkivering av ärendena att behöva finnas hos länsstyrelserna. Om den utbetalande myndigheten i stället redan vid ikraftträdandet skulle överta hela verksamheten kopplad till lönegarantin, dvs. även pågående ärenden, skulle det kräva resurser för överlämning av ärenden. Det riskerar även att fördröja handläggningen av pågående ärenden. Det bedöms inte vara motiverat att pågående ärenden ska överlämnas från länsstyrelserna till den utbetalande myndigheten. De föreslagna bestämmelserna i lönegarantilagen bör därför gälla endast för fordran mot en arbetsgivare som före ikraftträdandet har försatts i konkurs eller blivit föremål för ett annat insolvensförfarande som avses i 1 §.

10 Konsekvenser

Förslagets övergripande konsekvenser

I budgetpropositionen för 2024 framgår att regeringen i syfte att förbättra kontrollen och motverka missbruk av den statliga lönegarantin avser att genomföra nödvändiga regeländringar för att flytta ansvaret för utbetalning av lönegarantiersättning från de sju länsstyrelser som i dag hanterar dessa utbetalningar till Skatteverket. Enligt 6 a § lönegarantilagen bestämmer regeringen vilken myndighet som ska betala ut garantibelopp enligt lönegarantilagen. Vilken myndighet som ansvarar för utbetalning regleras i lönegarantiförordningen. Förordningsändringar omfattas inte av förslagen i utkastet.

I utkastet lämnas förslag om att den utbetalande myndigheten ska kontrollera beslut och underrättelser om lönegaranti från förvaltare, rekonstruktörer eller Kronofogdemyndigheten i syfte att motverka felaktiga utbetalningar. Kontrollen ska göras mot vissa uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas och mot andra uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet. Det föreslås även att möjligheten till omprövning ska utökas på så sätt att ett ställningstagande om lönegaranti i fråga om arbetstagarens hela fordran, inte bara uppsägningslön, ska kunna ändras. Vidare föreslås bestämmelser om personuppgiftsbehandling i Skatteverkets lönegarantiverksamhet samt sekretessregler för denna verksamhet. Slutligen föreslås ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.

Om förslaget om att den utbetalande myndigheten ska kontrollera beslut och underrättelser inte genomförs innebär det att dagens mer begränsade kontroll av lönegarantiverksamheten kvarstår. Skulle förändringen inte komma till stånd skulle möjligheten att förebygga att garantibelopp utbetalas på felaktiga grunder därmed bli oförändrad jämfört med i dag. Det riskerar leda till att missbruket av lönegarantin fortsätter i samma utsträckning som Riksrevisionens rapport (RiR 2022:4) indikerar, med stora förluster av statliga medel till följd. Om de föreslagna förändringarna genomförs bör förutsättningarna för att förebygga felaktiga beslut och utbetalningar i stället förbättras.

Konsekvenser för myndigheter och domstolar

Konsekvenser för länsstyrelserna

Enligt de övergångsbestämmelser som föreslås här kommer ärenden om lönegaranti som är pågående vid tidpunkten för lagändringarnas ikraftträdande att under en övergångsperiod finnas kvar hos länsstyrelserna. Länsstyrelserna kommer även att behöva hålla ett arkiv över avslutade ärenden. *Länsstyrelserna i Västernorrlands, Dalarnas, Norrbottens, Skåne, Stockholms, Västra Götalands och Östergötlands län* bedömer att länsstyrelsernas kvarstående ansvar bl.a. kommer att medföra behov av systemstöd i upp till 15 års tid. Länsstyrelsernas kostnader för denna verksamhet har finansierats genom budgetpropositionen för 2024.

Konsekvenser för Skatteverket

Skatteverkets kontroll kommer enligt förslaget att vara mer omfattande än den kontroll som länsstyrelserna gör eftersom Skatteverket ska kontrollera beslut och underrättelser mot vissa uppgifter i myndighetens beskattningsdatabas och mot andra uppgifter som förekommer i lönegarantiverksamheten. Skatteverket ska också skyndsamt lämna uppgifter som förekommer i myndighetens lönegarantiverksamhet och som kan antas ha särskild betydelse för ett ställningstagande om garantibelopp till förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten. Skatteverket kommer därför att behöva mer resurser för kontrollverksamheten än vad länsstyrelserna har. Som ett led i kontroll- och utbetalningsverksamheten planerar Skatteverket att bygga upp ett it-system för lönegarantiärenden. En centraliserad hantering av lönegarantiärenden möjliggör stordriftsfördelar och ger större möjligheter att bygga upp effektiva administrativa rutiner. Genom att kontrollen vid utbetalning till den allra största delen planeras att ske maskinellt kommer verksamheten också att kunna bedrivas effektivt.

För att Skatteverket ska ha förutsättningar att anpassa sin verksamhet efter de föreslagna regeländringarna har regeringen i budgetpropositionen för 2024 beräknat att Skatteverkets förvaltningsanslag ska öka med 20,2 miljoner kronor från och med 2025.

Konsekvenser för Kronofogdemyndigheten

Kronofogdemyndigheten fattar beslut om lönegaranti i gränsöverskridande insolvensförfaranden. Den som i Sverige har utfört arbete inom ett företag som har försatts i konkurs i ett annat EU-land eller inom EES kan ansöka om lönegaranti hos Kronofogdemyndigheten.

Om den utbetalande myndigheten vid sin kontroll finner uppgifter som kan antas ha särskild betydelse för ett beslut om garantibelopp i en gränsöverskridande konkurs ska uppgifterna skyndsamt lämnas till Kronofogdemyndigheten som då ska överväga en omprövning av beslutet. Omprövning på denna grund blir ett nytt arbetsmoment för myndigheten. Arbetsuppgiften bedöms dock inte medföra behov av utökade resurser då antalet ärenden om lönegaranti i gränsöverskridande insolvensförfaranden är förhållandevis litet. Antalet avslutade gränsöverskridande lönegarantiärenden 2022 var 19 (Kronofogdemyndighetens årsredovisning för 2022, s. 71). Antalet ärenden där omprövning skulle bli aktuell till följd av de förslag som lämnas här bedöms bli än mer begränsat.

I fråga om Kronofogdemyndighetens tillsyn över konkursförvaltarens och rekonstruktörers arbete föreslås ingen ändring. Ingen ändring föreslås heller i fråga om myndighetens möjlighet att föra statens talan mot förvaltare eller rekonstruktörers beslut eller att driva in återbetalning efter återkrav.

Sammantaget görs bedömningen att förslagen inte innebär sådana konsekvenser för Kronofogdemyndigheten att resurser behöver tillföras.

Konsekvenser för övriga myndigheter och domstolar

Vid bedrägerier eller försök till bedrägerier mot lönegarantin är Ekobrottsmyndigheten, Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten ansvariga för att utreda brotten. Den ökade kontroll inför utbetalning som föreslås här

kan få till följd att fler fall av försök till missbruk av lönegarantin upptäcks och att antalet brottsanmälningar därmed ökar. Detta kan, i ett inledande skede, leda till en ökad arbetsbelastning vid de myndigheter som ska utreda brotten och att ett större antal ärenden tas till allmän domstol.

Den utbetalande myndighetens kontroll av beslut och underrättelser om lönegaranti förväntas också leda till fler avslag på lönegarantianspråk. Även detta kan leda till fler ärenden i allmän domstol, i vart fall inledningsvis.

De gränsöverskridande insolvensförfaranden där Kronofogdemyndigheten fattar beslut om garantibelopp är få och antalet överprövningar av sådana beslut i tingsrätt kan antas bli mycket begränsat även fortsättningsvis.

På längre sikt kan dock en ökad kontroll av lönegarantin förväntas avhålla från försök till missbruk samt minska antalet felaktiga utbetalningar av garantibelopp eftersom möjligheterna att på det sättet få ut ersättning minskar och risken för upptäckt ökar. Det kan i sin tur, på sikt, leda till ett minskat antal brottsanmälningar, att färre ärenden om brottsmisstankar tas till allmän domstol och att antalet överklaganden av avslagsbeslut minskar. Antalet tillkommande mål i de allmänna domstolarna och de allmänna förvaltningsdomstolarna torde sammanfattningsvis bli begränsat på sikt.

De ökade kostnader som eventuellt kan uppstå inledningsvis för myndigheterna och domstolarna bedöms inte bli större än att de kan finansieras inom ramen för befintligt anslag.

Konsekvenser för konkursförvaltare och rekonstruktörer

Det finns ingen reglering för hur utredningen ska bedrivas eller vilka kontrollmoment som ska genomföras inför beslut respektive underrättelse om lönegaranti. Hur utredningarna bedrivs varierar därför mellan olika förvaltare och rekonstruktörer. Om den utbetalande myndigheten vid sin kontroll finner uppgifter som kan antas ha särskild betydelse för ett ställningstagande i fråga om garantibelopp ska uppgifterna skyndsamt lämnas till förvaltaren eller rekonstruktören, som då ska ompröva sitt tidigare ställningstagande. Omprövning på denna grund blir ett nytt arbetsmoment för konkursförvaltare och rekonstruktörer och kan leda till att arbetsbelastningen ökar något i jämförelse med i dag. Den ökade arbetsbelastningen bedöms dock bli av begränsad omfattning då den utbetalande myndighetens kontroll i den övervägande majoriteten av ärenden inte bedöms leda till omprövning.

I dagsläget kan konkursförvaltare och rekonstruktörer lämna uppgifter till länsstyrelserna via ett it-system som kan ta emot information från förvaltarnas system. För att hantera den kontroll som den utbetalande myndigheten föreslås utöva avser Skatteverket att bygga ett eget it-system för att ta emot underlag från förvaltare och rekonstruktörer. Förslaget kan därmed medföra behov av vissa förändringar av förvaltares och rekonstruktörers it-system. Kostnaderna för sådana justeringar bedöms dock bli begränsade.

Konsekvenser för företag

Den statliga lönegarantin innebär att staten under vissa förutsättningar svarar för betalning av en arbetstagares fordran hos en arbetsgivare som försatts i konkurs eller genomgår rekonstruktion samt i vissa gränsöverskridande insolvensförfaranden. Företagets ägare eller närstående till ägarna som är anställda i företaget omfattas dock inte av lönegarantin i det fall de själva eller tillsammans med närstående har ägt en väsentlig andel av företaget senare än sex månader före konkursansökningen och haft ett betydande inflytande över dess verksamhet. Förslagen bedöms därför inte medföra någon direkt påverkan på företag som genomgår konkurs eller rekonstruktion. Förslagen innebär inte heller några förändringar av de anställdas rätt till lönegaranti eller förändringar av vilka anställda som kan få lönegaranti.

Sveriges advokatsamfund påpekar att lönegarantin ersätter företagets betalning av lön och att det därför i händelse av fortsatt drift är nödvändigt att betalning sker omedelbart för att arbetstagare ska vara skyldiga att arbeta. Då den utbetalande myndighetens kontroll enligt promemorian planeras att göras maskinellt kommer dock handläggningstiden i okomplicerade ärenden sannolikt att bli i princip oförändrad jämfört med i dag. I de fall där uppgifter som kan antas ha särskild betydelse för en underrättelse eller ett beslut lämnas till förvaltaren eller rekonstruktören för omprövning ska hanteringen ske skyndsamt. Även i dessa fall bör därför tidsåtgången bli begränsad. Den utbetalande myndighetens kontroll föreslås också bli mer begränsad än den som föreslås i promemorian. Detta bedöms innebära en minskad risk för fördröjningar i förhållande till promemorians förslag.

Missbruk av lönegarantisystemet kan innebära att konkurrensen på den aktuella marknaden snedvrids, eftersom de aktörer som missbrukar systemet får en otillbörlig konkurrensfördel. Att minska möjligheterna till missbruk av lönegarantin är viktigt för att säkerställa att konkurrensen mellan företag sker på lika villkor.

Om förslagen genomförs bedöms förutsättningarna för att motverka felaktiga utbetalningar av garantibelopp förbättras, vilket är positivt för konkurrensen.

Konsekvenser för enskilda

Förslaget innebär en ökad kontroll i lönegarantiärenden. Förslaget innebär dock inte någon förändring av mottagarnas rätt till lönegaranti.

Lönegarantilagen är en skyddslagstiftning, varför statens behov av kontroll måste vägas mot löntagarnas behov av en skyndsamt handläggning. Att kontrollmöjligheterna ökar bedöms kunna leda till en något längre handläggningstid i de ärenden där den utbetalande myndighetens kontroll indikerar att det finns tveksamheter och beslutet behöver omprövas av beslutsfattaren. *Ackordscentralen* anger att kontrollfunktionen, om den utformas enligt promemorians förslag, riskerar att göra lönegarantihandläggningen onödigt betungande med risk för att utbetalningarna kommer att fördröjas. Även *Länsstyrelserna i Skåne*,

Västra Götalands och Östergötlands län anser att det finns risk för att skyndsamhetskravet åsidosätts och att den enskilde i mycket större utsträckning kommer att få vänta på sin ersättning om förslaget genomförs. Även *Länsstyrelsen i Dalarnas län* lyfter fram skyndsamhetskravet.

En centraliserad hantering möjliggör dock stordriftsfördelar och större möjligheter att bygga upp effektiva administrativa rutiner, vilket kan medföra kortare eller oförändrade handläggningstider i okomplicerade ärenden. Den kontroll som den utbetalande myndigheten föreslås göra är också mer begränsad än den som föreslagits i promemorian, vilket bedöms innebära en minskad risk för fördröjningar i förhållande till promemorians förslag.

Förslaget om ökad kontroll kan leda till att fler ärenden avslås eller lägre garantibelopp beslutas i de fall beslutsfattaren till följd av informationen från den utbetalande myndigheten gör en annan bedömning än tidigare. En ändring av ett tidigare beslut om lönegaranti till nackdel för den enskilde ska dock bara ske om det vid kontrollen visar sig att förutsättningarna för utbetalning av garantibelopp inte är uppfyllda. Förslaget bedöms därför endast påverka enskilda som helt eller delvis saknar rätt till lönegaranti.

Konsekvenser för jämställdheten

Enligt promemorian (s. 122 och 123) var ungefär två tredjedelar av de som tog emot garantibelopp 2021 män och en tredjedel var kvinnor. Detta är sannolikt en konsekvens av att män i högre utsträckning än kvinnor arbetar i privat sektor. Män är också överrepresenterade i bl.a. byggbranschen, där många mottagare av garantibelopp finns. Män nyttjar därmed lönegarantin i högre utsträckning än kvinnor. Män tar också emot större belopp än kvinnor, enligt promemorian. Under 2021 fick kvinnor som berördes av konkurs och mottog lönegaranti i genomsnitt ersättning för 73 ersatta dagar, medan män i genomsnitt fick ersättning för 81 dagar. Bland de som berördes av rekonstruktion var antalet ersatta dagar lägre och skillnaden mellan kvinnor och män mindre. Enligt promemorian mottog männen dock i genomsnitt högre ersättning än kvinnorna vid både konkurser och rekonstruktioner. Detta återspeglar att män som tar emot lönegaranti generellt sett har ett högre löneläge än kvinnor, enligt promemorian.

Sammantaget kan det konstateras att fler män än kvinnor berörs av förslagen. Förslagen innebär dock inte någon förändring av rätten till lönegaranti. Därmed bedöms förslagen i sig inte ha någon påverkan på den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män.

Konsekvenser för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet

Det finns enligt Riksrevisionen (RiR 2022:4) tydliga indikationer på ett relativt omfattande missbruk av lönegarantin. Här lämnas förslag om att den utbetalande myndigheten ska kontrollera ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti innan garantibelopp betalas ut. Om det vid denna kontroll framkommer uppgifter som påverkar frågan till vilken del

arbetstagarens fordran omfattas av rätt till betalning enligt lönegarantin, ska konkursförvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten snarast ompröva sitt beslut om garantibelopp som ännu inte har betalats ut. Om kontrollen sker efter att utbetalning har skett kan det bli fråga om överprövning av beslutet eller återkrav av garantibeloppet. Det går inte att i nuläget förutsäga i hur många ärenden som felaktigheter eller tveksamheter kommer att upptäckas så att felaktiga utbetalningar kan förebyggas. Det går inte heller att säga hur många beslut och underrättelser som efter omprövning kommer att ändras, hur många fler överprövningsärenden som kommer att initieras eller beslut om återkrav som kommer fattas. Det kan emellertid antas att fler utbetalningar på felaktiga grunder kommer att förhindras än vad som är fallet i dag. En ökad kontroll av lönegarantin kan också förväntas bidra till att avhålla från bedrägerier eftersom möjligheterna att få ut ersättning minskar och risken för upptäckt ökar.

Bedömningen görs därför att förslagen kommer att ha en positiv inverkan i fråga om brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet.

Ekonomiska konsekvenser

Riksrevisionen uppskattar att missbruket av statlig lönegaranti omfattar i storleksordningen 6–9 procent av utbetald lönegaranti i konkurser, vilket motsvarar 100–150 miljoner kronor under ett genomsnittligt år. Om felaktiga utbetalningar kan förhindras blir de offentligfinansiella effekterna positiva. Det är dock inte möjligt att förutse hur många felaktiga utbetalningar som kan förhindras genom de förslag som lämnas här. Omfattningen av felaktiga utbetalningar kan inte heller direkt översättas till offentligfinansiella effekter eftersom utbetalningarna inkluderar arbetsgivaravgifter och beskattas som inkomst av tjänst hos mottagaren, med kommunal och eventuellt statlig inkomstskatt. Delar av utbetalningarna återbetalas därför till det offentliga genom skatter och avgifter.

I och med förslaget om att den utbetalande myndigheten ska informera konkursförvaltare, rekonstruktörer eller Kronofogdemyndigheten om uppgifter som kan antas ha särskild betydelse för en underrättelse eller ett beslut om lönegaranti, kommer omprövning att kunna ske av andra skäl än vad som gäller i dag. Det kan leda till att arbetsbelastningen för konkursförvaltare ökar något i jämförelse med i dag. En ökad arbetsbelastning för konkursförvaltare i lönegarantifrågor kan ge vissa ekonomiska konsekvenser för borgenärer och kommer, om det inte finns pengar i konkursboet, att ersättas av det allmänna. De ekonomiska konsekvenserna för borgenärer och det allmänna bedöms dock bli begränsade mot bakgrund av att det i den övervägande majoriteten av lönegarantiärenden inte bedöms bli aktuellt med någon omprövning av beslut.

Förslaget innebär att en för myndigheten ny verksamhet ska bedrivas vid Skatteverket från och med 2025, medan den tidigare verksamheten för utbetalning av lönegarantiersättning vid sju länsstyrelser gradvis upphör. I budgetpropositionen för 2024 har regeringen föreslagit att Skatteverket från och med 2025 tillförs medel för kontroll av lönegarantiärenden och för att betala ut ersättning från lönegarantin. Skatteverkets förvaltnings-

anslag 1:1 inom utgiftsområde 3 beräknas därför ökas med 20,2 miljoner kronor från och med 2025.

Länsstyrelserna förutses ha vissa kvarstående kostnader för verksamhet som avser lönegarantin även efter det att förslagen har genomförts. Kostnaderna för denna verksamhet har finansierats genom budgetpropositionen för 2024.

Övriga konsekvenser

EU-rätten och Sveriges internationella åtaganden

Rätten till lönegaranti framgår av EU:s lönegarantidirektiv. Direktivet ställer krav på att medlemsländerna ska skydda arbetstagare vid arbetsgivares insolvens, men det ska enligt artikel 12 inte påverka medlemsstaternas möjligheter att vidta åtgärder för att förhindra missbruk. De föreslagna ändringarna avser frågor som rör viss kontroll inför utbetalning av garantibelopp. Syftet är att motverka felaktiga utbetalningar. De föreslagna ändringarna bedöms inte vara av sådan karaktär att de påverkar svensk lagstiftnings förenlighet med EU-rätten.

Syftet med förslaget om behandling av personuppgifter i Skatteverkets lönegarantiverksamhet är bl.a. att klargöra hur personuppgifter får behandlas i lönegarantiverksamheten. De föreslagna bestämmelserna kompletterar EU:s dataskyddsförordning, i enlighet med vad som tillåts i förordningen.

Även övriga förslag bedöms vara förenliga med EU-rätten. Förslagen bedöms inte heller ha någon inverkan på svensk rätts förenlighet med Sveriges internationella åtaganden.

Konsekvenser i övrigt

Kommuner och regioner ansvarar inte för att hantera någon del av lönegarantiverksamheten och bär inte heller några kostnader för denna verksamhet. Förslagen bedöms därför inte påverka kommuner eller regioner.

Förslagen bedöms inte ha någon betydelse för miljön, för sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet eller för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen.

11 Författningskommentar

11.1 Förslaget till lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497)

12 § Om förvaltaren, efter att ha lämnat en underrättelse enligt 11 § första stycket, får upplysningar enligt 10 *eller* 23 b § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av förmånsrätt, ska förvaltaren snarast underrätta den utbetalande myndigheten.

Paragrafen behandlar skyldigheten för förvaltaren i en konkurs med bevakning att, efter att denne har lämnat underrättelse till den utbetalande myndigheten enligt 11 §, lämna en ny underrättelse om förvaltaren får kännedom om förhållanden som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av förmånsrätt. Övervägandena finns i avsnitt 6.

I paragrafen tas begränsningen till fordran på uppsägningslön bort. Förvaltarens skyldighet att lämna en ny underrättelse omfattar därmed inte bara arbetstagarens fordran på uppsägningslön utan även arbetstagarens fordran på andra löne- eller pensionsförmåner. Det kan t.ex. vara fråga om arbetstagarens fordran på inestående lön.

Genom hänvisningen till 23 b § tydliggörs att även upplysningar från den utbetalande myndigheten om uppgifter som har framkommit i myndighetens kontroll före utbetalning av garantibelopp ska ligga till grund för att överväga och vid behov snarast lämna en ny underrättelse.

18 § Om förvaltaren eller rekonstruktören, efter att ha fattat beslut om betalning enligt garantin, får upplysningar enligt 10 *eller* 23 b § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska *förvaltaren* eller *rekonstruktören* snarast ompröva sitt beslut om garantibelopp som ännu inte har betalats ut.

Om omprövningen medför att utbetalning enligt garantin ska ske med ett annat belopp än tidigare, ska förvaltaren eller rekonstruktören samma dag sända en underrättelse om beslutets innehåll till den utbetalande myndigheten.

Paragrafen behandlar förvaltarens eller rekonstruktörens skyldighet att, efter att ha fattat beslut om betalning enligt garantin, ompröva sitt beslut om garantibelopp som ännu inte har betalats ut om denne får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av rätt till betalning enligt garantin. Övervägandena finns i avsnitt 6.

I *första stycket* tas begränsningen till fordran på uppsägningslön bort. Förvaltarens eller rekonstruktörens skyldighet att ompröva sitt beslut om garantibelopp omfattar därmed inte bara arbetstagarens fordran på uppsägningslön utan även arbetstagarens fordran på andra löne- eller pensionsförmåner. Det kan t.ex. vara fråga om fordran på inestående lön.

Genom hänvisningen till 23 b § tydliggörs att även upplysningar från den utbetalande myndigheten om uppgifter som har framkommit i myndighetens kontroll före utbetalning av garantibelopp ska ligga till grund för en omprövning av beslut. Övriga ändringar är språkliga.

21 b § *Det som sägs i 18 § om omprövning ska även gälla för tillsynsmyndigheten i fråga om beslut enligt 21 §.*

Paragrafen, som är ny, behandlar Kronofogdemyndighetens skyldighet att ompröva beslut om lönegaranti. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Av 18 § följer att förvaltaren eller rekonstruktören under vissa förutsättningar ska ompröva ett beslut om garantibelopp. I gränsöverskridande lönegarantiärenden är Kronofogdemyndigheten beslutsfattare (jfr 21 §).

Av paragrafen framgår att även Kronofogdemyndigheten såsom beslutsfattare i gränsöverskridande lönegarantiärenden ska ompröva ett beslut om lönegaranti enligt de förutsättningar som anges i 18 §.

23 a § *Innan ett garantibelopp betalas ut ska den utbetalande myndigheten kontrollera ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti från en förvaltare, en rekonstruktör eller tillsynsmyndigheten i syfte att motverka felaktiga utbetalningar. Kontrollen ska göras mot sådana uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och mot andra uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegaranti-verksamhet.*

En sådan kontroll ska även göras efter det att ett garantibelopp har betalats ut, om det finns skäl för det.

Paragrafen, som är ny, behandlar den utbetalande myndighetens skyldighet att kontrollera ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Enligt *första stycket* ska kontrollen avse ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti från en förvaltare eller rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten. Kronofogdemyndigheten är beslutsfattare i gränsöverskridande lönegarantiärenden (jfr 21 §). Syftet med kontrollen är att motverka felaktiga utbetalningar. Kontrollen ska i första hand göras mot sådana uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. Uppgifter som omfattas av kontrollen inkluderar bl.a. arbetstagarens bosättningsort och släktförhållanden, bolagsuppgifter om konkursgäldenären och dess företagsledare, företagets registrering för skatter och avgifter, arbetsgivardeklarationer, skattebeslut och uppgifter om revision. Bestämmelsen klargör också att en kontroll även ska göras mot andra uppgifter som förekommer i lönegaranti-verksamheten som t.ex. andra ärenden om lönegaranti som arbetstagaren förekommer i eller tips om oegentligheter som har kommit in till myndigheten.

Av *andra stycket* framgår att en sådan kontroll i vissa fall ska göras även efter det att garantibelopp har betalats ut. Det förutsätter att det finns skäl för det. Skäl för det kan vara att det vid en senare utbetalning framkommer uppgifter som talar för att även en tidigare utbetalning har varit felaktig. Den kontrollen kan leda till bl.a. återkrav av utbetalat belopp.

23 b § *Uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegaranti-verksamhet och som kan antas ha särskild betydelse för en underrättelse enligt 12 § eller en omprövning av beslut enligt 18 § ska skyndsamt lämnas till förvaltaren, rekonstruktören eller tillsynsmyndigheten.*

En uppgift som omfattas av sekretess ska inte lämnas ut om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Om uppgifter har lämnats ut får ett garantibelopp inte betalas ut innan förvaltaren, rekonstruktören eller tillsynsmyndigheten har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna inte ger anledning till en ny bedömning.

Paragrafen, som är ny, behandlar den utbetalande myndighetens skyldigheter när det vid kontrollen framkommer uppgifter som talar för att beslutet eller underrättelsen om lönegaranti kan vara felaktig. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Enligt *första stycket* ska den utbetalande myndigheten lämna uppgifter som förekommer i lönegarantiverksamheten till beslutsfattaren, dvs. förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten om uppgifterna kan antas ha särskild betydelse för en underrättelse enligt 12 § eller en omprövning av beslut enligt 18 §. Av 21 b § följer att vad som sägs i 18 § om omprövning av beslut om garantibelopp ska gälla även för Kronofogdemyndigheten. Uppgifterna som förekommer är sådana som inhämtats från Skatteverkets beskattningsdatabas eller andra uppgifter som förekommer i lönegarantiverksamheten som t.ex. tips som har kommit in eller uppgifter från tidigare ärenden. Uppgifterna ska lämnas skyndsamt. Genom uppgifterna får beslutsfattaren underlag för en ny underrättelse eller ett nytt beslut om garantibelopp.

Att endast uppgifter som kan antas ha särskild betydelse ska lämnas innebär att det ska röra sig om en uppgift som det kan antas att det finns ett konkret behov av hos förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten, och som skulle kunna påverka utgången i ett lönegarantiärende. Överlämnande av uppgifter ska inte ske slentrianmässigt eller i större utsträckning än nödvändigt.

I *andra stycket* finns en bestämmelse som innebär att den utbetalande myndigheten, trots att förutsättningarna för utlämnande enligt första stycket är uppfyllda, ska göra en intresseavvägning innan en sekretessbelagd uppgift lämnas ut. Om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut, ska uppgifterna inte lämnas ut. Kravet på övervägande skäl ger uttryck för att intresset av att motverka missbruk av lönegarantiregelverket och att hindra felaktiga utbetalningar av garantibelopp i regel har företräde framför andra intressen och att det således finns en presumtion för uppgiftslämnande. Vissa kategorier av uppgifter är dock känsliga till sin natur. När det rör sig om den typen av uppgifter ska skyddet för den personliga integriteten i de allra flesta fall sättas framför intresset av att uppgifterna lämnas.

I situationer där uppgifterna av någon anledning bedöms vara av ringa intresse för mottagaren bör skyddet för den personliga integriteten kunna väga tyngre än intresset av att uppgifterna lämnas ut. Så kan exempelvis vara fallet för uppgifter som självständigt skulle kunna ha särskild betydelse för ett lönegarantiärende men som i förhållande till andra uppgifter som också kan antas ha särskild betydelse för samma ärende inte bedöms som avgörande eftersom de övriga uppgifterna är tillräckliga för mottagarens behov.

Hänsyn ska alltid tas till vikten av att inte fler uppgifter än nödvändigt lämnas. I allmänhet gäller att ju större intrång i den enskildes integritet som ett lämnande av uppgifter innebär, desto högre krav ställs på att det finns ett angeläget intresse hos mottagaren att få uppgifterna.

I *tredje stycket* finns en skyldighet för den utbetalande myndigheten att hålla inne utbetalningen av ett garantibelopp när uppgifter har lämnats till beslutsfattaren enligt första stycket. I sådana fall får beloppet inte betalas ut innan beslutsfattaren har omprövat sitt ställningstagande eller underrättat myndigheten om att uppgifterna inte ger anledning till omprövning. Av 12 och 18 §§ framgår att en ny underrättelse respektive en omprövning ska ske snarast. Innehållandet av utbetalning bör därför endast bestå under en kortare tid.

26 § Om den utbetalande myndigheten anser att uppgifterna som arbetstagaren har lämnat i en försäkran enligt 25 § kan påverka frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska den utbetalande myndigheten skyndsamt sända en kopia av försäkran till förvaltaren, rekonstruktören *eller tillsynsmyndigheten*.

I sådana fall får garantibelopp för fordran på uppsägningslön inte betalas ut innan förvaltaren, rekonstruktören *eller tillsynsmyndigheten* har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna i försäkran inte ger anledning till en ny bedömning.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppgiftsskyldighet för den utbetalande myndigheten till beslutsfattarna om uppgifter som en arbetstagare har lämnat i en försäkran enligt 25 § om sina anställnings- och avlöningsförhållanden under uppsägningstiden. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

I *första stycket* klargörs att en kopia av en försäkran även ska sändas till Kronofogdemyndigheten såsom beslutsfattare i gränsöverskridande lönegarantiärenden.

I *andra stycket* föreskrivs att utbetalningen inte får ske förrän beslutsfattaren har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna i försäkran inte ger anledning till en ny bedömning. I stycket klargörs att beslutsfattaren också kan vara Kronofogdemyndigheten.

37 § *Den utbetalande myndigheten får behandla personuppgifter om det behövs för kontroll och utbetalning av garantibelopp och för att i övrigt utföra sina uppgifter i lönegarantiverksamheten.*

Personuppgifter som behandlas enligt första stycket får också behandlas om det behövs för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning.

Paragrafen är ny och reglerar de ändamål som den utbetalande myndigheten får behandla personuppgifter för. Övervägandena finns i avsnitt 8.

I *första stycket* anges de primära ändamålen för personuppgiftsbehandling i lönegarantiverksamhet. Enligt bestämmelsen får den utbetalande myndigheten behandla personuppgifter om det är nödvändigt för kontroll och utbetalning av garantibelopp och om det behövs för att myndigheten i övrigt ska kunna utföra sina uppgifter i lönegaranti-

verksamheten. Personuppgifter får också behandlas för planering, uppföljning och utvärdering av verksamheten, se exempelvis prop. 2004/05:164 s. 179 och 2014/15:63 s. 63.

I *andra stycket* anges de sekundära ändamål som personuppgifter får behandlas för. Personuppgifter som behandlas i enlighet med de primära ändamålsbestämmelserna i första stycket får även behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som följer av lag eller förordning. Bestämmelsen omfattar uppgiftslämnande som sker såväl till myndigheter som till fysiska och juridiska personer. Det avgörande är att uppgiftslämnandet sker med stöd av lag eller förordning.

38 § Rätten att göra invändningar enligt artikel 21.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) gäller inte vid sådan behandling av personuppgifter i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet som är tillåten enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Paragrafen är ny och behandlar rätten att göra invändningar mot personuppgiftsbehandlingen. Den föreskriver att enskilda inte får motsätta sig behandling av personuppgifter i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet som är tillåten enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Övervägandena finns i avsnitt 8.

Bestämmelsen utgör ett undantag från den rätt för registrerade att invända mot behandlingen av personuppgifter som följer av artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning. Undantaget utgör en tillåten begränsning i den nationella rätten enligt artikel 23 i samma förordning.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 februari 2025.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för fordran hos en arbetsgivare som före ikraftträdandet har försatts i konkurs eller blivit föremål för ett annat insolvensförfarande som avses i 1 §.

Av *första punkten* framgår när lagändringarna träder i kraft.

Av *andra punkten* framgår att de nya bestämmelserna tillämpas på lönegarantianspråk i konkurser, företagsrekonstruktioner eller andra insolvensförfaranden enligt 1 § som har inletts sedan bestämmelserna har trätt i kraft. Detta innebär t.ex. att kontrollen av garantibelopp som en förvaltare underrättat om eller som beslutats av en förvaltare, rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten under en tid kommer att hanteras enligt olika regler och av olika myndigheter beroende på när insolvensförfarandet skedde.

Övervägandena finns i avsnitt 9.

11.2 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

28 kap.

13 a § Sekretess gäller hos Skatteverket i verksamhet som avser lönegaranti för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men.

Sekretessen gäller inte beslut eller andra ställningstaganden om lönegaranti. För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om sekretess i Skatteverkets, dvs. den utbetalande myndighetens, lönegarantiverksamhet. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.

Enligt *första stycket* gäller ett omvänt skaderekvisit, dvs. det finns en presumtion för sekretess. Sekretessen omfattar enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Den som skyddas av sekretessen är den enskilde och dennes närstående. Skyddet avser både skada och men. Paragrafen omfattar därigenom såväl enskilda individer som juridiska personer. Exempel på förhållanden som omfattas av bestämmelsen är inkomstuppgifter, andra anställningsvillkor och familjeförhållanden.

Från sekretess undantas i *andra stycket* beslut och andra ställningstaganden, t.ex. underrättelser enligt 11 § lönegarantilagen (1992:497). Sådana beslut och underrättelser är alltså offentliga i Skatteverkets lönegarantiverksamhet. Till beslut räknas inte bara själva beslutet utan också de skäl som förvaltaren, rekonstruktören eller myndigheten anger i beslutet.

I *tredje stycket* anges att sekretessen i en allmän handling gäller i högst tjugo år.

13 b § Sekretessen enligt 13 a § hindrar inte att en uppgift lämnas till en konkursförvaltare eller en rekonstruktör om den behövs för att ett beslut eller annat ställningstagande om lönegaranti ska kunna omprövas.

Om Skatteverket med stöd av första stycket lämnar en uppgift till en konkursförvaltare eller en rekonstruktör, får myndigheten vid utlämnandet göra ett förbehåll som inskränker konkursförvaltarens eller rekonstruktörens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den. Ett sådant förbehåll får inte innebära ett förbud att utnyttja uppgiften om den behövs för att förvaltaren eller rekonstruktören ska kunna fullgöra sina skyldigheter med anledning av konkursen eller företagsrekonstruktionen.

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse som bryter den sekretess som regleras i 13 a §. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

Första stycket innebär att sekretessen inte hindrar att Skatteverkets lönegarantiverksamhet lämnar uppgifter till förvaltare eller rekonstruktörer enligt 23 b § lönegarantilagen (1992:497).

Andra stycket ger Skatteverket möjlighet att förena utlämnandet av en uppgift med ett förbehåll om att konkursförvaltaren eller rekonstruktören inte får lämna uppgiften vidare eller utnyttja den till annat än vad som behövs för att förvaltaren eller rekonstruktören ska kunna fullgöra sina skyldigheter med anledning av konkursen eller företagsrekonstruktionen.

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2025.

Av bestämmelsen framgår när lagändringarna träder i kraft.
Övervägandena finns i avsnitt 9.

Sammanfattning av promemorian Lönegaranti

I denna promemoria redovisas regeringens uppdrag till Skatteverket att utreda och lämna förslag på åtgärder som krävs för att hindra felaktiga utbetalningar som upptäcks i samband med handläggning och kontroll av lönegarantiärenden, Fi2021/03377.

I promemorian föreslås att ansvaret för utbetalning av garantibelopp överförs från länsstyrelserna till Skatteverket. Vidare föreslås att Skatteverket ska kontrollera att en arbetstagare har rätt till garantibelopp.

Överprövningsförfarandet föreslås ändras så att lönegarantibeslut kan överklagas i stället för att talan väcks genom stämning i domstol. Vidare föreslås att det införs en överklaganderätt för Skatteverket samt att Skatteverket företräder staten i lönegarantiprocesser i domstol om arbetstagaren har överklagat lönegarantibeslutet.

Om garantibelopp betalats ut felaktigt eller med ett för högt belopp föreslås en större möjlighet till återkrav samt att beslutanderätten för återkrav flyttas från länsstyrelserna till Skatteverket.

Promemorian innehåller även förslag om att det införs en utredningsskyldighet för de aktörer som fattar beslut om lönegaranti, att sekretess ska gälla i Skatteverkets lönegarantiverksamhet samt att det införs bestämmelser som utökar möjligheterna till uppgiftslämnande mellan aktörerna i ett lönegarantiärende.

Slutligen görs bedömningen att Skatteverkets lönegarantiverksamhet ska utgöra en egen verksamhetsgren inom Skatteverket och att en lag om behandling av uppgifter i Skatteverkets lönegarantiverksamhet ska införas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Förslag till lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497)

Härigenom föreskrivs i fråga om lönegarantilagen (1992:497)

dels att 6 a, 10–12, 14, 15, 17–19, 20 a–21 a, 24–26 och 29–36 §§ samt rubrikerna närmast före 29 och 34 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 22 § ska sättas närmast före 23 §,

dels att det ska införas tretton nya paragrafer, 22–22 i, 29 a, 37 och 38 §§, och närmast före 22 och 22 d §§ två nya rubriker, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Den myndighet som regeringen bestämmer betalar ut garantibelopp (*utbetalande myndighet*).

Föreslagen lydelse

6 a §¹

Skatteverket betalar ut garantibelopp.

10 §²

Om en arbetstagare har inkomster från en annan anställning under uppsägningstiden och dessa avser samma tid som arbetstagarens fordran i konkursen eller mot gäldenären vid företagsrekonstruktion, *skall* han eller hon upplysa förvaltaren eller rekonstruktören om inkomsterna. I fall som avses i 21 § *skall* upplysningen i stället lämnas till *tillsynsmyndigheten*.

Sådan upplysning *skall* också lämnas om arbetstagaren får aktivitetsstöd vid deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Om en arbetstagare har inkomster från en annan anställning under uppsägningstiden och dessa avser samma tid som arbetstagarens fordran i konkursen eller mot gäldenären vid företagsrekonstruktion, *ska* han eller hon upplysa förvaltaren eller rekonstruktören om inkomsterna. I fall som avses i 21 § *ska* upplysningen i stället lämnas till *Kronofogdemyndigheten*.

Sådan upplysning *ska* också lämnas om arbetstagaren får aktivitetsstöd vid deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

11 §³

Om bevakning förekommer i konkursen, ska förvaltaren snarast underrätta *den utbetalande myndigheten* om sådana fordringar som omfattas av garantin och som enligt förvaltarens bedömning är klara.

Underrättelse om övriga fordringar som omfattas av garantin ska lämnas utan dröjsmål sedan fordringarna har blivit utdelningsgilla.

Om bevakning förekommer i konkursen, ska förvaltaren snarast underrätta *Skatteverket* om sådana fordringar som omfattas av garantin och som enligt förvaltarens bedömning är klara.

¹ Senaste lydelse 2019:530.

² Senaste lydelse 2005:681.

³ Senaste lydelse 2019:530.

12 §⁴

Om förvaltaren, efter att ha lämnat en underrättelse enligt 11 § första stycket, får upplysningar enligt 10 § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningsslön omfattas av förmånsrätt, ska förvaltaren snarast underrätta den utbetalande myndigheten.

Om förvaltaren, efter att ha lämnat en underrättelse enligt 11 § första stycket, får upplysningar enligt 10 § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av förmånsrätt, ska förvaltaren snarast underrätta Skatteverket.

14 §⁵

Den förvaltare som efter att ha lämnat en underrättelse enligt 11 § avser att göra en förskottsbetalning till arbetstagaren enligt 13 §, ska underrätta den utbetalande myndigheten innan betalningen görs.

Den förvaltare som efter att ha lämnat en underrättelse enligt 11 § avser att göra en förskottsbetalning till arbetstagaren enligt 13 §, ska underrätta Skatteverket innan betalningen görs.

15 §⁶

Förvaltaren ska för arbetstagarens räkning bevaka fordringar som enligt förvaltarens bedömning är klara.

Bevakningen får ske genom att förvaltaren till rätten lämnar två kopior av en sådan underrättelse som han eller hon har lämnat till den utbetalande myndigheten enligt 11 § och anger att den avser bevakning.

Bevakningen får ske genom att förvaltaren till rätten lämnar två kopior av en sådan underrättelse som han eller hon har lämnat till Skatteverket enligt 11 § och anger att den avser bevakning.

Förvaltaren ska genast underrätta arbetstagaren om bevakningen.

17 §⁷

Om förvaltaren eller rekonstruktören finner att fordran ska betalas enligt garantin, ska han eller hon samma dag som beslutet meddelas sända en underrättelse om beslutets innehåll till den utbetalande myndigheten.

Om förvaltaren eller rekonstruktören finner att fordran ska betalas enligt garantin, ska han eller hon samma dag som beslutet meddelas sända en underrättelse om beslutets innehåll till Skatteverket.

18 §⁸

Om förvaltaren eller rekonstruktören, efter att ha fattat beslut om betalning enligt garantin, får upp-

Om förvaltaren eller rekonstruktören, efter att ha fattat beslut om betalning enligt garantin, får upp-

⁴ Senaste lydelse 2019:530.

⁵ Senaste lydelse 2019:530.

⁶ Senaste lydelse 2019:530.

⁷ Senaste lydelse 2019:530.

⁸ Senaste lydelse 2019:530.

lysningar enligt 10 § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran *på uppsägningslön* omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska han eller hon snarast *ompröva* sitt beslut avseende garantibelopp som ännu inte har betalats ut.

Om *omprövningen* medför att utbetalning enligt garantin ska ske med ett annat belopp än tidigare, ska förvaltaren eller rekonstruktören samma dag sända en underrättelse om beslutets innehåll till *den utbetalande myndigheten*.

lysningar enligt 10 § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska han eller hon snarast *ändra* sitt beslut avseende garantibelopp som ännu inte har betalats ut.

Om *ändringen* medför att utbetalning enligt garantin ska ske med ett annat belopp än tidigare, ska förvaltaren eller rekonstruktören samma dag sända en underrättelse om beslutets innehåll till *Skatteverket*.

19 §⁹

Kopia av ett beslut enligt 16 eller 18 § *skall* samma dag som beslutet meddelades sändas till arbetstagaren *och den myndighet som har tillsyn över förvaltningen i konkurser*.

Kopia av ett beslut enligt 16 eller 18 § *ska* samma dag som beslutet meddelades sändas till arbetstagaren *eller den som en fordran har överlåtit till enligt 5 eller 6 § och Kronofogdemyndigheten*.

20 a §¹⁰

Vid företagsrekonstruktion *skall* rekonstruktören, på begäran av *den myndighet som avses i 19 §*, lämna sådana uppgifter om fordringar hos gäldenären som kan ha betydelse för betalning enligt garantin.

Vid företagsrekonstruktion *ska* rekonstruktören, på begäran av *Kronofogdemyndigheten*, lämna sådana uppgifter om fordringar hos gäldenären som kan ha betydelse för betalning enligt garantin.

21 §¹¹

Om en arbetstagare begär betalning enligt garantin för en fordran som han eller hon har mot en arbetsgivare som har försatts i konkurs i ett annat nordiskt land eller som i ett annat EU- eller EES-land än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3, *skall* arbetstagaren ansöka om utbetalning av garantibelopp hos *den myndighet som avses i 19 §*.

Om en arbetstagare begär betalning enligt garantin för en fordran som han eller hon har mot en arbetsgivare som har försatts i konkurs i ett annat nordiskt land eller som i ett annat EU- eller EES-land än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3, *ska* arbetstagaren ansöka om utbetalning av garantibelopp hos *Kronofogdemyndigheten*.

⁹ Senaste lydelse 2006:711.

¹⁰ Senaste lydelse 2006:711.

¹¹ Senaste lydelse 2006:711.

21 a §¹²

Om en arbetstagare begär betalning enligt garantin för en fordran som han eller hon har mot en arbetsgivare som i ett annat EU- eller EES-land än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3, *skall tillsynsmyndigheten* begära information om arbetstagarens utestående fordringar hos den behöriga garantiinstitutionen i det landet.

Om en arbetsgivare som har försatts i konkurs i Sverige har arbetstagare i ett annat EU- eller EES-land, *skall tillsynsmyndigheten* lämna relevant information om fordringarna vid förfrågan från den behöriga garantiinstitutionen i det landet.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om utbyte av information mellan *tillsynsmyndigheten* och behöriga garantiinstitutioner i andra länder.

Om en arbetstagare begär betalning enligt garantin för en fordran som han eller hon har mot en arbetsgivare som i ett annat EU- eller EES-land än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3, *ska Kronofogdemyndigheten* begära information om arbetstagarens utestående fordringar hos den behöriga garantiinstitutionen i det landet.

Om en arbetsgivare som har försatts i konkurs i Sverige har arbetstagare i ett annat EU- eller EES-land, *ska Kronofogdemyndigheten* lämna relevant information om fordringarna vid förfrågan från den behöriga garantiinstitutionen i det landet.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om utbyte av information mellan *Kronofogdemyndigheten* och behöriga garantiinstitutioner i andra länder.

Utredningsskyldighet för förvaltare, rekonstruktör och Kronofogdemyndigheten

22 §¹³

Innan beslut meddelas eller underrättelse lämnas om lönegaranti ska förvaltare, rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten se till att ärendet blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver och att det genom dokumentation finns tillräckligt underlag för beslutet eller underrättelsen.

Kronofogdemyndigheten får meddela föreskrifter om vad som

¹² Senaste lydelse 2005:681.

¹³ Tidigare 22 § upphävd genom 2019:530.

ska omfattas av utredningsskyldigheten och kravet på dokumentation enligt första stycket.

Dokumentationen enligt första stycket ska bevaras under tio år efter utgången av det kalenderår som underlaget avser.

22 a §

Om det behövs för att fullgöra utredningsskyldigheten enligt 22 § ska uppgifter på begäran av förvaltare, rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten lämnas av

1. Skatteverkets lönegarantiverksamhet,
2. Skatteverkets beskattningsverksamhet, och
3. Försäkringskassan.

Uppgifter som enligt första stycket 2 ska lämnas av Skatteverkets beskattningsverksamhet gäller endast uppgifter som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

22 b §

Uppgifter som förekommer i Skatteverkets lönegarantiverksamhet och beskattningsverksamhet och som kan antas ha särskild betydelse för att fullgöra utredningsskyldigheten enligt 22 § eller för att beslut ska kunna rättas ska lämnas till förvaltare, rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten.

22 c §

En uppgift enligt 22 a eller 22 b § som omfattas av sekretess ska inte lämnas om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Skatteverkets kontrollfunktion

22 d §

Skatteverket ska kontrollera att en arbetstagare har rätt till garantibelopp.

22 e §

Om det behövs för att fullgöra kontrollen enligt 22 d § ska uppgifter på begäran av Skatteverket lämnas av

- 1. förvaltare,*
- 2. rekonstruktör,*
- 3. Kronofogdemyndigheten, och*
- 4. Försäkringskassan.*

22 f §

Uppgifter som förekommer i Skatteverkets beskattningsverksamhet och som kan antas ha särskild betydelse för att fullgöra kontrollen enligt 22 d § ska lämnas till Skatteverkets lönegarantiverksamhet.

Uppgifter som förekommer i Kronofogdemyndighetens verksamhet och som kan antas ha särskild betydelse för att fullgöra kontrollen enligt 22 d § ska lämnas till Skatteverkets lönegarantiverksamhet.

En uppgift enligt första eller andra stycket som omfattas av sekretess ska inte lämnas om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

22 g §

Om Skatteverket begär det, ska en arbetstagare lämna de uppgifter som behövs för att fullgöra kontrollen enligt 22 d §.

Skatteverket får förelägga en arbetstagare som inte fullgör sina skyldigheter enligt första stycket att fullgöra dem.

Skatteverket får innehålla utbetalning av garantibelopp i av-

vaktan på att arbetstagaren följer ett sådant föreläggande som anges i första stycket. Föreläggandet ska innehålla en upplysning om detta.

22 h §

Skatteverket får förelägga en fysisk eller juridisk person att lämna uppgift om en rättshandling med arbetstagaren som är av betydelse för att fullgöra kontrollen enligt 22 d §.

Fysiska personer som inte är eller inte kan antas vara bokföringskyldiga enligt bokföringslagen (1999:1078) får dock föreläggas endast om det finns särskilda skäl.

22 i §

Föreläggandet enligt 22 h § får förenas med vite.

Föreläggandet får dock inte förenas med vite om

1. det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straffbelagd, och
2. föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen.

Om den som ska föreläggas är en juridisk person, gäller andra stycket även ställföreträdare för den juridiska personen.

24 §¹⁴

Innan garantibelopp betalas ut ska den utbetalande myndigheten verkställa skatteavdrag samt avdrag med belopp som ska innehållas på grund av beslut om utmätning av lön. Dessutom ska avräkning göras för förskottsbetalning som har skett enligt 11 kap. 14 § konkurslagen (1987:672) och som avser fordringar som omfattas av garantin.

Innan garantibelopp betalas ut ska Skatteverket verkställa skatteavdrag samt avdrag med belopp som ska innehållas på grund av beslut om utmätning av lön. Dessutom ska avräkning göras för förskottsbetalning som har skett enligt 11 kap. 14 § konkurslagen (1987:672) och som avser fordringar som omfattas av garantin.

¹⁴ Senaste lydelse 2019:530.

Innan garantibelopp för fordran på uppsägningslön betalas ut ska arbetstagaren till *den utbetalande myndigheten* lämna en försäkran på heder och samvete om sina anställnings- och avlöningsförhållanden under uppsägningstiden.

Om arbetstagaren under uppsägningstiden inte utför arbete för konkursgäldenären, gäldenären vid företagsrekonstruktion eller någon annan och inte heller driver egen rörelse, får garantibelopp för fordran på uppsägningslön betalas ut endast om arbetstagaren visar att han eller hon för den tid fordran avser har varit anmäld som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen.

Innan garantibelopp för fordran på uppsägningslön betalas ut ska arbetstagaren till *Skatteverket* lämna en försäkran på heder och samvete om sina anställnings- och avlöningsförhållanden under uppsägningstiden.

Om *den utbetalande myndigheten* anser att uppgifterna som arbetstagaren har lämnat i en försäkran enligt 25 § kan påverka frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska *den utbetalande myndigheten* skyndsamt sända en kopia av försäkran till förvaltaren eller rekonstruktören.

I sådana fall får garantibelopp för fordran på uppsägningslön inte betalas ut innan förvaltaren eller rekonstruktören har *omprövat* sitt tidigare ställningstagande i frågan om lönegaranti eller underrättat *den utbetalande myndigheten* om att uppgifterna i försäkran inte ger anledning till en ny bedömning.

Överprövning av beslut

Om en arbetstagare är missnöjd med förvaltarens eller rekonstruktörens beslut enligt 16 eller 18 §, *får arbetstagaren väcka talan mot*

Om *Skatteverket* anser att uppgifterna som arbetstagaren har lämnat i en försäkran enligt 25 § kan påverka frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska *Skatteverket* skyndsamt sända en kopia av försäkran till förvaltaren eller rekonstruktören.

I sådana fall får garantibelopp för fordran på uppsägningslön inte betalas ut innan förvaltaren eller rekonstruktören har *ändrat* sitt tidigare ställningstagande i frågan om lönegaranti eller underrättat *Skatteverket* om att uppgifterna i försäkran inte ger anledning till en ny bedömning.

Överklagande av beslut om lönegaranti

Förvaltarens eller rekonstruktörens beslut enligt 16 eller 18 § *samt Kronofogdemyndighetens beslut enligt 21 § får överklagas av arbetstagaren och Skatteverket*

¹⁵ Senaste lydelse 2019:530.

¹⁶ Senaste lydelse 2019:530.

¹⁷ Senaste lydelse 2006:711.

staten inom tre veckor från det att han eller hon fick del av beslutet.

Statens talan förs av den myndighet som avses i 19 §.

inom två månader från den dag då den som överklagar fick del av beslutet.

Om arbetstagaren överklagar är det Skatteverket som för statens talan.

Ett överklagande av förvaltarens eller rekonstruktörens beslut görs till den tingsrätt som handlägger konkursärendet eller ärendet om företagsrekonstruktion. Ett överklagande av Kronofogdemyndighetens beslut görs till den tingsrätt där arbetstagaren ska svara i tvistemål i allmänhet.

29 a §

Vad som har sagts i fråga om arbetstagare i 29 § gäller även den som en fordran har överlåtit till enligt 5 eller 6 §.

30 §¹⁸

Om den myndighet som avses i 29 § andra stycket finner att förvaltarens eller rekonstruktörens beslut är oriktigt, får myndigheten väcka talan mot arbetstagaren inom tre veckor från det att myndigheten fick del av beslutet.

Ett överklagande ska ges in till den tingsrätt som ska pröva överklagandet enligt 29 § tredje stycket. Om överklagandet har getts in till förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten, ska överklagandet vidarebefordras till tingsrätten med uppgift om vilken dag som överklagandet kom in.

31 §

Vad som har sagts i fråga om arbetstagare i 29 och 30 §§ gäller även den som en fordran har överlåtit till enligt 5 eller 6 §.

Den tingsrätt som ska pröva överklagandet enligt 29 § tredje stycket prövar även om ett överklagande har kommit in i rätt tid.

Ett överklagande som har kommit in för sent ska avvisas. Detta gäller dock inte om

1. förseningen beror på att den som beslutar om lönegaranti har lämnat en felaktig underrättelse om hur beslutet överklagas, eller

2. överklagandet har kommit in till förvaltaren, rekonstruktören

¹⁸ Senaste lydelse 2005:273.

32 §¹⁹

Talan enligt 29 eller 30 § skall väckas vid den tingsrätt som handlägger konkursärendet eller ärendet om företagsrekonstruktion.

En arbetstagare, som är missnöjd med tillsynsmyndighetens beslut enligt 21 §, får inom den tid som anges i 29 § väcka talan mot staten vid den tingsrätt där arbetstagaren skall svara i tvistemål i allmänhet.

Vid ett överklagande tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte något annat följer av denna lag.

33 §

I mål enligt 29 och 30 §§ får det beslutas att vardera parten skall bära sin rättegångskostnad, även om arbetstagaren har förlorat målet.

I fråga om rättegångskostnader ska 18 kap. rättegångsbalken (1942:740) tillämpas.

Trots första stycket får domstolen besluta att vardera parten ska svara för sina rättegångskostnader, även om arbetstagaren eller den som en fordran har överlåtit till enligt 5 eller 6 § inte fått helt eller delvis bifall i ärendet.

Återbetalning av garantibelopp**Återkrav av garantibelopp**

34 §

Om någon genom oriktiga uppgifter eller på annat sätt har orsakat att garantibelopp har betalats ut obehörigt eller med för högt belopp, skall återbetalning ske av vad som har betalats för mycket.

Sådan återbetalning skall ske också om någon i annat fall har tagit emot garantibelopp obehörigt eller med för högt belopp och skäligen hade bort inse detta.

Om ett beslut enligt 16, 18 eller 21 § har ändrats eller upphävts av domstol genom ett beslut som vinner laga kraft ska Skatteverket besluta om återkrav av vad som har betalats för mycket.

35 §

Om betalning enligt garantin har skett och konkursbeslutet eller

Om betalning enligt garantin har skett och konkursbeslutet eller

beslutet om företagsrekonstruktion därefter upphävs genom ett beslut som vinner laga kraft, *skall den som tagit emot betalningen betala tillbaka beloppet.*

beslutet om företagsrekonstruktion därefter upphävs genom ett beslut som vinner laga kraft, *ska Skatteverket besluta om återkrav av utbetalat garantibelopp.*

Bilaga 2

36 §

Om det finns särskilda skäl, får återbetalningsskyldighet enligt 34 och 35 §§ efterskänkas helt eller delvis.

Om det finns särskilda skäl, får återbetalningsskyldighet *till följd av ett beslut om återkrav* enligt 34 och 35 §§ efterskänkas helt eller delvis.

37 §

Skatteverkets beslut enligt 34 och 35 §§ gäller omedelbart.

38 §

Skatteverkets beslut om återkrav får överklagas av den som beslutet berör inom tre veckor från det att den som överklagar fick del av beslutet. Beslutet får i övrigt överklagas på det sätt som anges i 29–31 §§.

Vid överklagande av beslut om återkrav ska 32 och 33 §§ gälla.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.
  2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för fordran hos en arbetsgivare som har försatts i konkurs eller blivit föremål för företagsrekonstruktion före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 27 kap. 7 § och 28 kap. 6 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 28 kap. 13 a och 13 b §§, samt före dessa paragrafer två nya rubriker, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 kap.

7 §²⁰

Sekretessen enligt 1, 3 och 4 §§ hindrar inte att uppgift lämnas till en enskild enligt vad som föreskrivs i

1. lag om förfarande vid beskattning, 2. lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet, 3. lagen (1990:613) om miljöavgift på utsläpp av kväveoxider vid energiproduktion, <i>eller</i> 4. förordningen (2001:646) om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet.	3. lagen (1990:613) om miljöavgift på utsläpp av kväveoxider vid energiproduktion, 4. förordningen (2001:646) om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet, <i>eller</i> 5. <i>lönegarantilagen (1992:497).</i>

28 kap.

6 §²¹

Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att uppgift lämnas till en enskild enligt vad som föreskrivs i lagstiftningen om allmän försäkring, allmän pension, merkostnadsersättning och omvårdnadsbidrag, sjuklön, statligt tandvårdsstöd, *eller* särskild sjukförsäkringsavgift.

Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att uppgift lämnas till en enskild enligt vad som föreskrivs i lagstiftningen om allmän försäkring, allmän pension, merkostnadsersättning och omvårdnadsbidrag, sjuklön, statligt tandvårdsstöd, särskild sjukförsäkringsavgift *eller lönegaranti.*

Lönegaranti

13 a §

Sekretess gäller hos Skatteverket i ärende enligt lönegarantilagen (1992:497) för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden om det inte står

²⁰ Senaste lydelse 2016:883.

²¹ Senaste lydelse 2018:1269.

klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Sekretessen gäller inte beslut eller underrättelse enligt lönegarantilagen.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Sekretessbrytande bestämmelse

13 b §

Sekretessen i 13 a § hindrar inte att uppgift lämnas till en förvaltare eller rekonstruktör om den behövs för att fullgöra utredningsskyldigheten enligt 22 § lönegarantilagen (1992:497).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Förslag till lag om behandling av uppgifter i Skatteverkets lönegarantiverksamhet

Härigenom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller vid behandling av personuppgifter i Skatteverkets lönegarantiverksamhet.

Lagen gäller endast om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Förhållandet till annan reglering

2 § Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd EU:s dataskyddsförordning.

Vid behandling av personuppgifter enligt denna lag gäller lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Personuppgiftsansvar

3 § Skatteverket är personuppgiftsansvarigt för den behandling som sker i lönegarantiverksamheten.

Tillåtna ändamål

4 § Personuppgifter får behandlas om det behövs för att Skatteverket ska kunna utföra sina uppgifter i lönegarantiverksamheten.

Personuppgifter som behandlas enligt första stycket får också behandlas om det behövs för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning.

Rätten att göra invändningar

5 § Artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning om rätten att göra invändningar gäller inte vid sådan behandling som är tillåten enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Remissinstanser som har gett in yttrande

Ackordscentralen, Arbetsgivarverket, Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Attunda tingsrätt, Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Ekonomistyrningsverket, Försäkringskassan, Göteborgs tingsrätt, Hovrätten för Nedre Norrland, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkring, Integritetsskyddsmyndigheten, Kammarkollegiet, Kammarrätten i Stockholm, Kronofogdemyndigheten, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Landsorganisationen i Sverige (LO), Polismyndigheten, Regelrådet, Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige, Riksdagens ombudsmän (JO), Statskontoret, Stockholms universitet (Juridiska fakulteten), Svenska Journalistförbundet, Svenskt Näringsliv, Sveriges akassor, Sveriges advokatsamfund, Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Åklagarmyndigheten och Örebro tingsrätt.

Remissinstanser som har inbjudits men inte har gett in något yttrande

Företagarna, Sveriges akademikers centralorganisation (Saco), Sveriges Kommuner och Regioner samt Utgivarna.

Övriga som har yttrat sig

Akavia och Login Hasselberg AB.